

www.4cbc.eu

Autorzy:

Część analityczna polskiego terytorium projektu

AGENCJA ROZWOJU REGIONALNEGO

59-220 Legnica
ul. Macieja Rataja 26
tel.: 0048 768623522; 0048 768523015;
faks: 0048 768620968
biuro: 67-200 Głogów; ul. Budowlanych 6a
tel.: 0048 768356891; faks: 0048 768342797

Część analityczna czeskiego terytorium projektu, Podsumowanie części analitycznej, Część projektowa, Plan działania, Koordynacja działań

Centrum inwestycji, rozwoju i innowacji

Soukenická 54
500 03 Hradec Králové
tel.: +420 495 817 802
faks: +420 495 817 848
e-mail: info@cirihk.cz
www.cirihk.cz

1	Słowo wstępne	1
2	Metodologia tworzenia strategii.....	2
3	Część analityczna	3
3.1	Analiza SWOT	3
3.2	Drzewo problemów	8
4	Część projektowa	13
4.1	Misja	13
4.2	Wizja	13
4.3	Cel globalny	13
4.4	Drzewo strategicznych obszarów współpracy, celów strategicznych i działań.....	14
4.5	Strategiczny obszar współpracy 1 Turystyka i rekreacja	16
4.6	Strategiczny obszar współpracy 2 Infrastruktura i środowisko naturalne	25
4.7	Strategiczny obszar współpracy 3 Konkurencyjność	35
4.8	Strategiczny obszar współpracy 4 Usługi publiczne i partnerstwo	44
5	Wdrożenie i monitoring	53
6	Wykaz skrótów i tabel.....	54
7	Załącznik nr 1 Część analityczna czeskiego terytorium projektu	56
8	Załącznik nr 2 Część analityczna polskiego terytorium projektu	56
9	Załącznik nr 3 Plan działania	56
10	Załącznik nr 4 Metodyka typowych działań	56

1 Słowo wstępne

Strategia zintegrowanej współpracy czesko-polskiego pogranicza 2014-2020 jest głównym rezultatem projektu finansowanego z POWT Republika Czeska – Polska 2007-2013 zarejestrowanego pod numerem CZ.3.22/3.1.00/11.02547. Strategia przeznaczona jest dla terytoriów partnerów projektu, którymi w kolejności alfabetycznej są: Województwo Dolnośląskie, Euroregion Nysa, Euroregion Pogranicza Czech, Moraw i Ziemi Kłodzkiej - Euroregion Glacensis, Kraj Kralowohradecki (partner wiodący projektu), Kraj Liberecki, Kraj Ołomuniecki, Kraj Pardubicki, Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregionu Glacensis oraz Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregionu Nysa.

Czesko-polskie pogranicze pomimo długiej wspólnej historii ma naruszoną ciągłość wzajemnej komunikacji i współpracy głównie z powodu wydarzeń XX wieku. W przeszłości był to jednak znaczący kulturowo i gospodarczo region europejski wyznaczony trójkątem ważnych centrów: Praga, Drezno, Wrocław, a ponadto przemysłowym obszarem północnych Moraw i Górnego Śląska. Największy wpływ z punktu widzenia wzajemnych kontaktów miały przesiedlenia ludności po II wojnie światowej. Po upadku komunizmu w krajach Europy Środkowej i Wschodniej zaczęto nawiązywać bliższe kontakty między stroną czeską a polską, początkowo przede wszystkim w zakresie wymiany handlowej (różne ceny i dostępność towarów itp.). W kolejnych latach zaczęły budzić się inicjatywy ukierunkowane także na bliższą współpracę gmin i mieszkańców po obu stronach granicy. Pojawiły się wspólne plany głównie w dziedzinie infrastruktury, turystyki oraz współpracy kulturalnej. W związku z wejściem obu krajów do Unii Europejskiej otworzyła się kolejna przestrzeń do współpracy. Programy dotacji umożliwiły wsparcie finansowe wspólnych projektów, otwarcie granic ułatwiło przepływ osób i towarów między krajami. Całego potencjału współpracy transgranicznej wciąż jeszcze nie można w tej chwili wykorzystać.

Niniejszy dokument strategiczny jest wyrazem wspólnej woli partnerów projektu, po wspólnym międzynarodowym planowaniu strategicznym, szukaniu wspólnych priorytetów i osiągnięciu wspólnych celów poprzez realizację różnych wspólnych działań i projektów, które mają potencjał do zrównoważonego rozwoju terytoriów partnerów. Wtórny efekt stworzenia niniejszego dokumentu jest wymiana doświadczeń, wzajemne poznanie się, promowanie dobrych praktyk, stworzenie sieci kluczowych graczy i pogłębienie współpracy transgranicznej obu narodów podczas jego tworzenia.

Strategia jest jednym z działań realizujących długofalowy cel partnerów, jakim jest zinstytucjonalizowanie współpracy poprzez dążenie do stworzenia wspólnego Europejskiego Ugrupowania Współpracy Terytorialnej (EUWT) jako bardziej zaawansowanego wymiaru współpracy o wysokiej wartości dodanej.

Elektroniczna wersja dokumentu oraz pozostałe rezultaty projektu są dostępne na stronie internetowej www.4cbc.eu

Wyrażenia „region” i „terytorium” oznaczają w niniejszym dokumencie obszar wyznaczony granicami administracyjnymi wszystkich partnerów projektu.

2 Metodologia tworzenia strategii

Metodologia tworzenia strategii została zatwierdzona przez zespół projektowy na początku realizacji projektu. Strategia była etapami komentowana przez zespół projektowy i ekspercki. Opracowywanie odbywało się w kilku blokach.

Opracowanie i zatwierdzenie metodologii tworzenia

- Znalezienie zestawu wskaźników statystycznych dostępnych dla poziomu NUTS III zarówno w statystykach czeskich, jak i polskich
- Propozycje logicznie powiązanych etapów i zatwierdzenie metodologii przez zespół projektowy

Prace analityczne oddzielnie dla terytorium czeskiego i polskiego

- Analiza społeczno-ekonomiczna
- Analiza interesariuszy i ich potrzeb w odniesieniu do strategii metodą badania ankietowego
- Analiza absorpcji środków z POWT RCz – RP 2007-2013
- Analiza SWOT

Prace wspólne dla całego terytorium projektu

- Przekrojowa analiza SWOT dla całego regionu
- Drzewo problemów
- Matryca zbieżności analizy SWOT i drzewa celów
- Część projektowa
 - Misja, wizja i cel globalny
 - Strefy priorytetowe zostały połączone w strategiczne obszary współpracy, które są określone przez strategię ogólne, cele strategiczne, a te są realizowane poprzez działania określone w planie działania. Opis działań zawiera zdefiniowane typowe działania podzielone na trzy kategorie (ponadregionalne, transgraniczne, indywidualne). Typologia znajduje się w załączniku nr 4.
- Plan działania w formie fiszek projektowych został sporządzony na podstawie badania ankietowego wśród grup docelowych regionu, a w organizację zbierania danych włączyli się wszyscy partnerzy projektu.
- Ustalenie kwestii monitorowania realizacji strategii

3 Część analityczna

3.1 Analiza SWOT

Analiza mocnych stron, słabych stron, szans i zagrożeń została sporządzona w dwóch krokach. Rezultatem prac analitycznych były dwie analizy SWOT, jedna dla terytorium czeskiego, druga dla terytorium polskiego. Obie stanowią część załączników nr 1 i nr 2. Na ich podstawie przygotowano analizę SWOT dla całego regionu, która zawiera elementy wspólne dla obu wstępnych SWOT lub wyraźnie dominujące w jednej z nich. Proponowana strategia odnosi się do całego terytorium projektu, co znajduje odzwierciedlenie w metodologii jej tworzenia.

Mocne strony

Położenie i główne cechy terytorium

- Istnienie dwóch funkcjonalnych Euroregionów
- Terytorium w dużej części pokryte DSG i LGD z doświadczeniem w zarządzaniu projektami

Zasoby ludzkie

- Wysoka długość życia Wysoki poziom zatrudnienia w przemyśle przetwórczym

Profil gospodarczy i innowacyjny

- Wysoka liczba podmiotów gospodarczych w przemyśle, budownictwie
- Wysoka liczba podmiotów gospodarczych w sektorze kultury, rozrywki i rekreacji
- Istnienie podmiotów pośredniczących w B+R w regionie (parki technologiczne, inkubatory przedsiębiorczości, centra transferu technologii)
- Rosnąca liczba stanowisk ds. badań i rozwoju
- Realizacja znaczących infrastrukturalnych projektów B+R
- Konceptyjne podejście samorządów do rozwoju regionalnych systemów badań i innowacji

Turystyka

- Szczególnie atrakcyjne turystycznie tereny górskie niemal w całym regionie przygranicznym
- Istnienie ważnych ośrodków uzdrowiskowych ze specjalistyczną opieką
- Duży ruch turystyczny
- Liczba zabytków kultury i historii w całym regionie przygranicznym

Środowisko naturalne

- Zmniejszenie emisji w regionie
- Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych, zwiększenie liczby OŚ
- Zwiększenie liczby mieszkańców podłączonych do wodociągów publicznych
- Wysoka ochrona legislacyjna terenu, w tym KPN i NATURA 2000

Infrastruktura transportowa

- Gęsta sieć drogowa i kolejowa na monitorowanym obszarze
- Dobrze działające i stale rozwijające się zintegrowane systemy transportowe w regionie
- Sieci transportowe TEN-T przebiegające przez region
- Istnienie międzynarodowego lotniska publicznego w Pardubicach

Usługi dla ludności

- Gęsta sieć szkół podstawowych i średnich
- Istnienie kilku regionalnych uniwersytetów z bogatą ofertą kierunkową
- Działająca sieć zakładów opieki zdrowotnej w całym regionie
- Obecność wysokospecjalistycznych ośrodków medycznych
- Profesjonalny zintegrowany system ratownictwa
- Lepszy stan zdrowia mieszkańców na podstawie niższej liczby hospitalizowanych w porównaniu z Republiką Czeską

Analiza zdolności absorpcyjnej regionu

- Najwyższy popyt na dotacje z POWT RCz – RP na realizację projektów w czeskiej części regionu jest w Kraju Kralowohradeckim (436), gdzie zrealizowane projekty otrzymały prawie połowę dotacji w regionie (49,0%, 49,2 mln €); natomiast w polskiej części regionu w podregionie Wałbrzyskim (25,4% w osi 1; 22,4% w osi 2 i 7,9% w osi 3)
- Stosunkowo wysoka skuteczność realizacji projektów w ramach POWT RCz – RP, oś priorytetowa 3 Wspieranie współpracy społeczności lokalnych (73,1%)
- Wysoka skuteczność otrzymywania dotacji w osi 1 POWT RCz – RP w polskiej części regionu

Słabe strony

Położenie i główne cechy terytorium

- Znaczne odległości i różnice historyczno-kulturowe skrajnych części regionu
- Stale widoczne dziedzictwo wysiedlonego pogranicza w dziedzinie integralności kulturowej i wspólnoty
- Bardzo nierównomierna struktura osadnicza i działalność gospodarcza w subregionach przygranicznych

Zasoby ludzkie

- Rozdrobniona struktura osadnicza
- Nieznaczny odsetek mieszkańców z wykształceniem wyższym
- Stopa zarejestrowanego bezrobocia powyżej średniego poziomu RCz (z wyjątkiem Kraju Kralowohradeckiego) dla czeskiej części regionu oraz powyżej poziomu bezrobocia Województwa Dolnośląskiego w przypadku podregionu jeleniogórskiego i wałbrzyskiego
- Odływ młodych ludzi z obszarów przygranicznych

Profil gospodarczy i innowacyjny

- Niewystarczająca spójność sfery badań i wdrożeń
- Niskie całkowite wydatki na badania i rozwój w stosunku do innych krajów
- Niska liczba pracowników w sektorze badań i rozwoju w stosunku do innych krajów
- Słabe komercyjne wykorzystanie wyników badań i rozwoju
- Zależność eksportowa regionu od krajów UE (w większości Niemcy)

Turystyka

- Dysproporcje przestrzenne i sezonowe w natężeniu ruchu turystycznego

- Słabo rozwinięty ruch turystyczny w południowych częściach regionu
- Brak sieci obiektów zakwaterowania najwyższej kategorii oraz obowiązkowej standaryzacji tychże obiektów

Środowisko naturalne

- Wysoka produkcja odpadów komunalnych i odpadów komercyjnych
- Selektywne porażki podczas prób pogodzenia rozwoju gmin z ochroną przyrody

Infrastruktura transportowa

- Brak infrastruktury szkieletowej wyższego rzędu ograniczający dostępność transportową (D11, R35)
- Niezadowalający stan techniczny regionalnej sieci drogowej i kolejowej
- Niewystarczające usługi transportowe na obszarach przygranicznych
- Brak interoperacyjności kolei na przygranicznych trasach regionalnych (zlikwidowane połączenia)
- Górzyisty charakter obszarów przygranicznych ograniczający rozwój infrastruktury transportowej

Usługi dla ludności

- Niska liczba mieszkańców potrafiących obsługiwać komputer
- Nierównomierny zasięg usług socjalnych w regionie
- Brak środków finansowych i niewystarczające możliwości placówek usług socjalnych
- Trudna sytuacja osób w wieku średnim na rynku pracy, prowadząca do wysokiej liczby ubiegających się o wcześniejszą emeryturę

Analiza zdolności absorpcyjnej terenu

- Kraj pardubicki wykazuje najniższą liczbę zgłoszonych projektów (97), w ramach 5 obszarów wsparcia nie zgłoszono żadnego projektu
- Bardzo niska skuteczność realizacji projektów zgłoszonych w ramach POWT RCz – RP, obszar wsparcia Zapobieganie zagrożeniom (18,8%) w czeskiej części regionu

Szanse

Zasoby ludzkie

- Poprawa struktury wykształcenia mieszkańców
- Zwiększenie zatrudnienia w sektorach wymagających specjalistycznej wiedzy

Profil gospodarczy i innowacyjny

- Rozwój małych i średnich przedsiębiorstw w słabszych gospodarczo obszarach regionu
- Dalszy rozwój sektora akademickiego z kierunkami przyrodniczymi i technicznymi
- Ścisła współpraca sektora badań i wdrożeń
- Przyciągnięcie pracowników naukowych z zewnątrz do regionu
- Wspieranie realizacji krajowych (zagranicznych) inwestycji w regionie
- Konkurencyjny eksport do miejsc poza UE
- Zwiększone zapotrzebowanie na innowacje firm i administracji publicznej

Turystyka

- Współpraca marketingowa i tworzenie wspólnych produktów turystycznych ze stroną polską
- Rozwój alternatywnych form turystyki

Środowisko naturalne

- Wzrost liczby obszarów chronionych

Infrastruktura transportowa

- Rozwój transportu transgranicznego dzięki przystąpieniu obu krajów do strefy Schengen
- Dostęp do międzynarodowych korytarzy transportowych zwiększy atrakcyjność całego terytorium
- Rozwój alternatywnych i niezmotywowanych form transportu
- Wykorzystanie funduszy europejskich na realizację transgranicznych projektów transportowych

Usługi dla ludności

- Wykorzystanie potencjału naukowo-badawczego uniwersytetów, w tym współpracy międzynarodowej
- Rozwój współpracy transgranicznej pomiędzy gminami i podmiotami świadczącymi usługi dla ludności
- Rozwój współpracy w ramach zintegrowanego systemu ratownictwa

Zagrożenia

Położenie i główne cechy terytorium

- Coraz bardziej peryferyjny charakter regionów przygranicznych dotkniętych problemami strukturalnymi

Zasoby ludzkie

- Pogorszenie się struktury wiekowej mieszkańców. Demograficzne starzenie się ludności
- Coraz niższy udział mieszkańców aktywnych ekonomicznie (z wyjątkiem Kraju Libereckiego)
- Wzrost zatrudnienia w sektorach o niskiej wartości dodanej (niewymagających wiedzy ani kwalifikacji)
- Ciągła niezgodność pomiędzy wymogami rynku pracy a ofertą wykwalifikowanej siły roboczej

Profil gospodarczy i innowacyjny

- Niestabilność zewnętrznego środowiska makroekonomicznego i rynków finansowych
- Odpływ wykwalifikowanych pracowników (przede wszystkim z sektora badań i rozwoju) z czeskiej części regionu do szybciej rozwijających się krajów RCz
- Spadek popytu zagranicznego na eksport z regionu

Turystyka

- Wzrost konkurencyjności innych atrakcyjnych turystycznie miejsc w Europie lub w Europie Środkowej

Środowisko naturalne

- Niezmiennie wysokie obciążenie emisją podstawowych zanieczyszczeń w Kraju pardubickim (SO₂, CO, NO_x i zanieczyszczenia stałe)
- Problematyczny rozwój gmin na obszarach z regulowaną prawnie ochroną przyrody

Infrastruktura transportowa

- Opóźnianie przyłączenia regionu do korytarzy międzynarodowych (D11 a R11, R35,...)
- Spadek znaczenia kolejowego transportu osobowego i towarowego
- Pogorszenie się jakości środowiska na skutek transportu samochodowego
- Brak środków publicznych na rozwój transportu

Usługi dla ludności

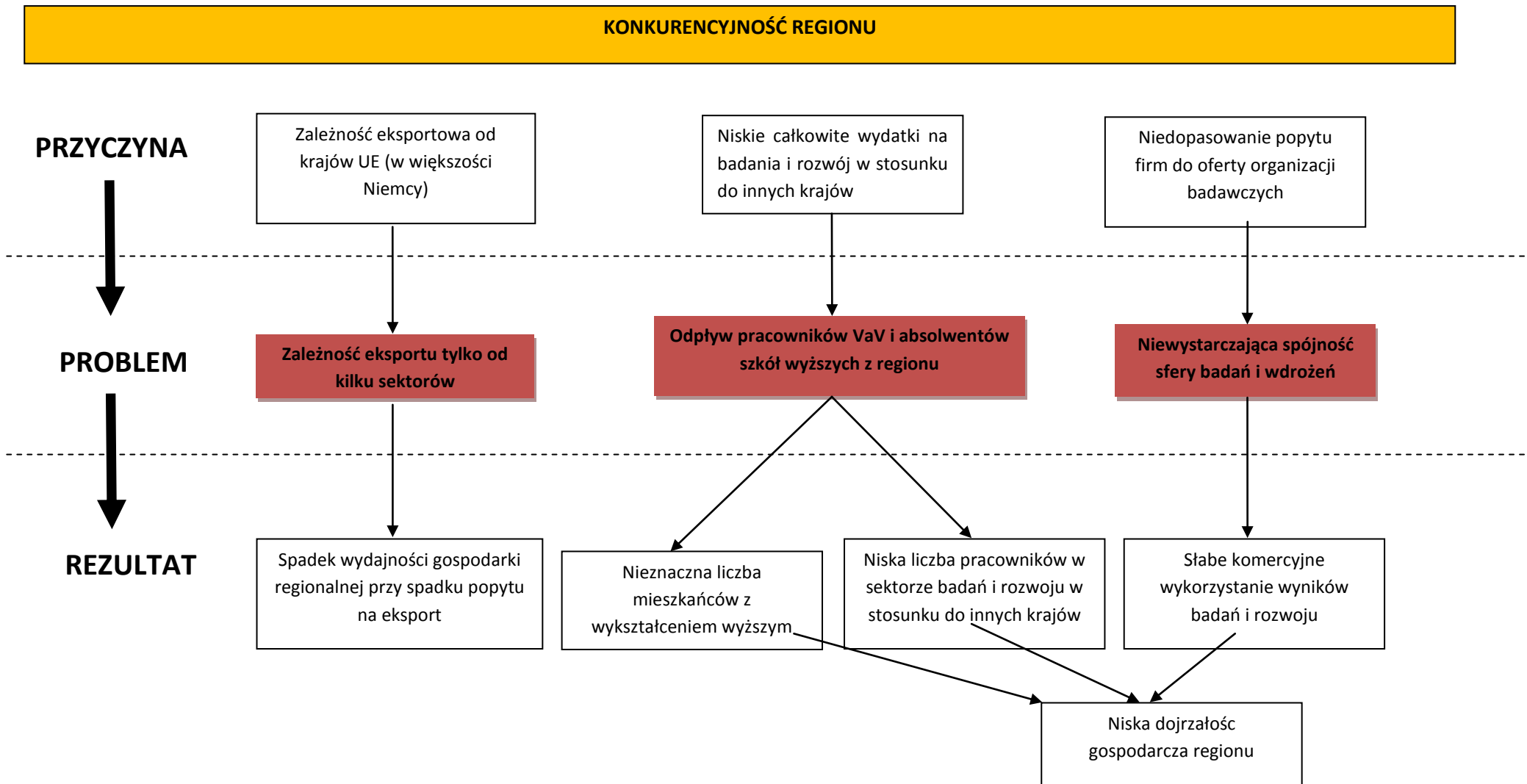
- Zmniejszenie przychodów budżetów lokalnych w zależności od ogólnokrajowej sytuacji gospodarczej
- Konieczna poprawa efektywności sieci szkół na skutek niekorzystnej sytuacji demograficznej
- Odptyw lekarzy i personelu medycznego z powodu niezadowolenia z wynagrodzeń

3.2 Wnioski z badania kwestionariuszowego w kwestii EUWT

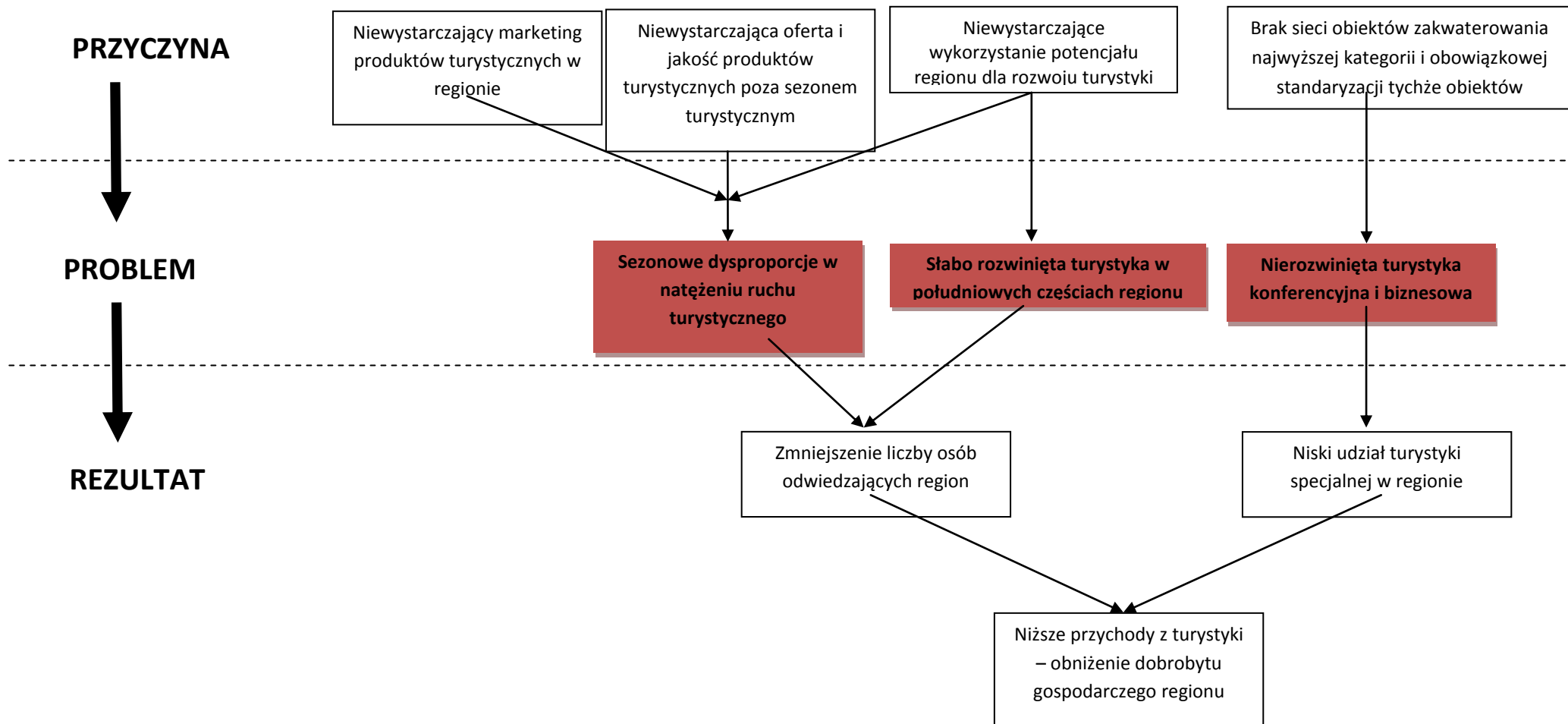
Rozdział zawiera główne wnioski respondentów badania kwestionariuszowego przeprowadzonego w ramach analitycznej części strategii, dotyczącego EUWT.

- Korzyścią założenia EUWT będzie łatwiejsze tworzenie wspólnych projektów (EUWT występuje w imieniu wszystkich jego członków), a także wspólna prezentacja (np. w obszarze turystyki, wspierania przedsiębiorczości, kształcenia itp.) oraz ogólnie rozwiązywanie wspólnych tematów ponadregionalnych.
- Wadą EUWT jest jego funkcja w strukturze wdrożeniowej polityki spójności UE ograniczona wyłącznie do roli wnioskodawcy. W przypadku tak dużej liczby członków trudniej również koordynować działania i ustalać priorytety. Praca EUWT wymaga aktywnego udziału członków oraz środków finansowych.
- Strategicznymi obszarami współpracy w ramach wspólnej strategii mogą być: transport i komunikacja, turystyka, ochrona mieszkańców (zarządzanie kryzysowe), planowanie przestrzenne i strategiczne, a także kultura/rekreacja, kształcenie, środowisko naturalne i innowacje.
- Wadą EUWT jest jego funkcja w strukturze wdrożeniowej polityki spójności UE ograniczona wyłącznie do roli wnioskodawcy. W przypadku tak dużej liczby członków trudniej również koordynować działania i ustalać priorytety. Praca EUWT wymaga aktywnego udziału członków oraz środków finansowych.

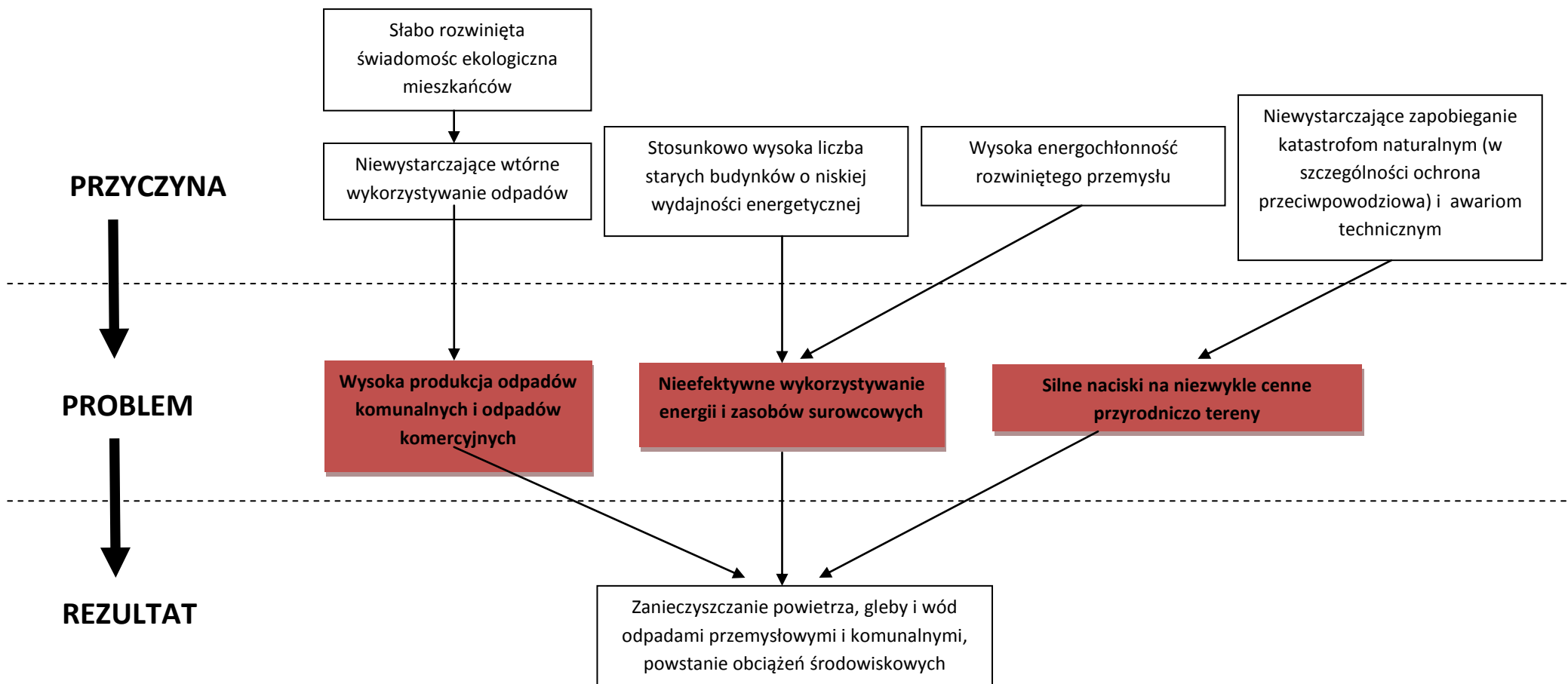
3.3 Drzewo problemów

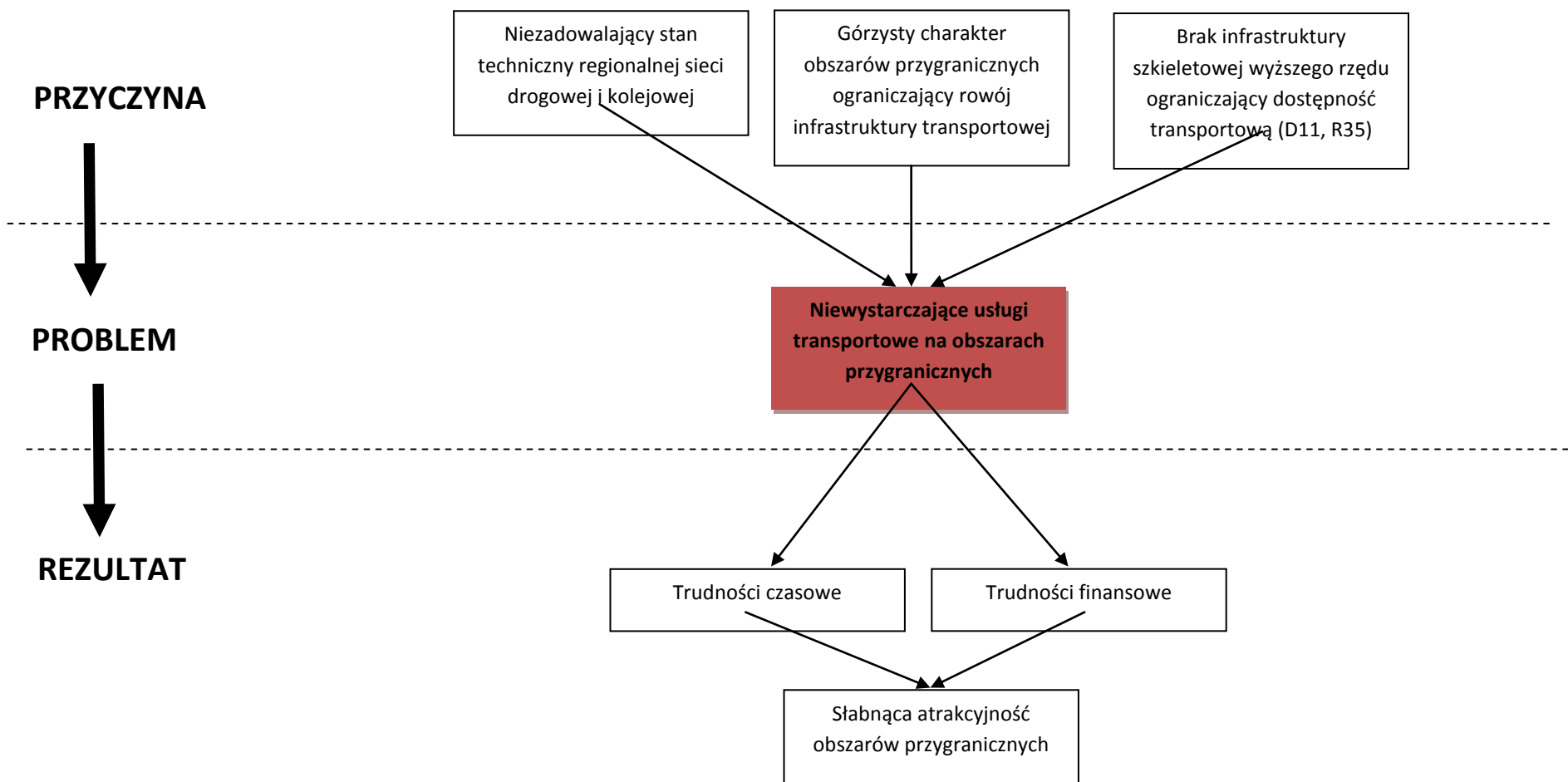
TURYSTYKA I REKREACJA

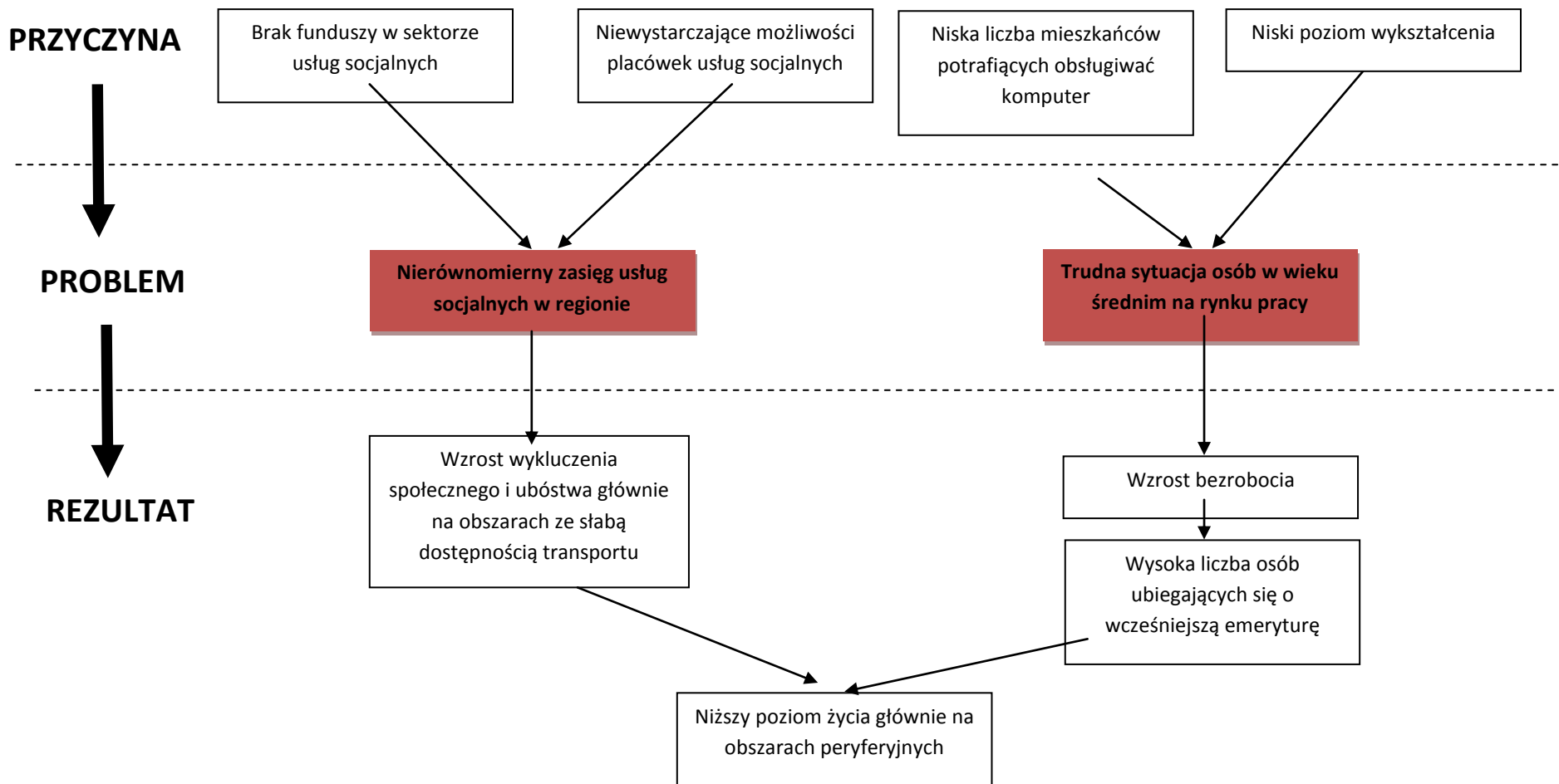
ŚRODOWISKO NATURALNE

INFRASTRUKTURA TRANSPORTOWA

USŁUGI DLA LUDNOŚCI I PARTNERSTWO

4 Część projektowa

4.1 Misja

Ożywienie potencjału regionów przygranicznych w celu trwałego rozwoju gospodarczego, społecznego i kulturalnego miast oraz poprawa poziomu życia ich mieszkańców

4.2 Wizja

Rozwinięty gospodarczo i kulturalnie region środkowoeuropejski z trwałymi połączeniami transgranicznymi, polegającymi na żywej wymianie kulturowej i dynamicznej współpracy pomiędzy administracją publiczną, przedsiębiorcami, organizacjami zainteresowanymi i mieszkańcami

4.3 Cel globalny

Konkurencyjny region ze zdrowym środowiskiem naturalnym, zaawansowaną infrastrukturą, wysokim poziomem wykształcenia, efektywnym rynkiem pracy, rozwiniętą turystyką i wysokim poziomem usług publicznych

Sfery/osie priorytetowe zostały połączone tematycznie w obszary strategiczne, co przedstawia poniższa tabela.

Sfery/osie priorytetowe	Strategiczny obszar współpracy
Turystyka Rekreacja	1 Turystyka i rekreacja
Infrastruktura Środowisko naturalne	2 Infrastruktura i środowisko naturalne
Baza firm System badań i innowacji Kształcenie Rynek pracy	3 Konkurencyjność
Usługi publiczne Zarządzanie kryzysowe Efektywna administracja publiczna Współpraca	4 Usługi publiczne i partnerstwo

4.4 Drzewo strategicznych obszarów współpracy, celów strategicznych i działań

Strategiczne obszary współpracy							
1 Turystyka i rekreacja		2 Infrastruktura i środowisko naturalne		3 Konkurencyjność		4 Usługi publiczne i partnerstwo	
Cele strategiczne i działania							
Cel strategiczny 1.1 Wysoki udział turystyki w dobrobycie gospodarczym regionu		Cel strategiczny 2.1 Wystarczająca dostępność transportowa i mobilność transgraniczna		Cel strategiczny 3.1 Konkurencyjna gospodarka i rozwinęte środowisko biznesowe regionu		Cel strategiczny 4.1 Wysokiej jakości usługi publiczne i działający system eliminacji zagrożeń	
Działanie 1.1.1 Wspólny marketing turystyki		Działanie 2.1.1. Rozwój infrastruktury i sieci transportowych w regionie		Działanie 3.1.1 Wspieranie i poprawa warunków prowadzenia działalności gospodarczej		Działanie 4.1.1 Poprawa zdrowia publicznego i integracji społecznej	
Działanie 1.1.2 Poprawa jakości usług w turystyce		Działanie 2.1.2. Wspieranie międzyregionalnych przewozów osobowych i towarowych		Cel strategiczny 3.2 Funkcjonalny, skuteczny i innowacyjny system badawczy regionu		Działanie 4.1.2 Poprawa zapobiegania zagrożeniom i poprawa bezpieczeństwa w regionie	
Działanie 1.1.3 Rozwój infrastruktury turystyki		Cel strategiczny 2.2 Zdrowe środowisko naturalne		Działanie 3.2.1 Rozwój instytucji badawczych i działalności innowacyjnej		Cel strategiczny 4.2 Skoordynowany rozwój regionu	
Cel strategiczny 1.2 Bogata oferta kulturalna, sportowa i rekreacyjna		Działanie 2.2.1 Ochrona atmosfery, przyrody i krajobrazu		Działanie 3.2.2 Współpraca i internacjonalizacja instytucji badawczych i podmiotów innowacyjnych		Działanie 4.2.1 Efektywna administracja publiczna i zarządzanie regionem	
Działanie 1.2.1 Rozwój i współpraca instytucji na polu kultury, sportu i		Działanie 2.2.2. Efektywne wykorzystywanie energii i zasobów		Cel strategiczny 3.3 System kształcenia powiązany z rynkiem pracy		Działanie 4.2.2 Rozwój współpracy i wspieranie	

rekreacji		surowcowych			doradztwa	
Działanie 1.2.2 Wspólnie organizowane imprezy kulturalne i rekreacyjne		Działanie 2.2.3 Poprawa infrastruktury wodnej i gospodarki odpadami		Działanie 3.3.1 Poprawa wykształcenia i zatrudnienia wśród mieszkańców regionu		

Strategia zintegrowanej współpracy czesko-polskiego pogranicza ma określone cztery strategiczne obszary współpracy, których realizacja jako całości jest ważna dla spełnienia wizji, misji i celu globalnego. Każdy strategiczny obszar współpracy ma zdefiniowane kilka celów strategicznych (2 do 3) opisujących stan pożądany, który należy osiągnąć w danym strategicznym obszarze współpracy.

- **Strategiczny obszar współpracy 1** Turystyka i rekreacja
- **Strategiczny obszar współpracy 2** Infrastruktura i środowisko naturalne
- **Strategiczny obszar współpracy 3** Konkurencyjność
- **Strategiczny obszar współpracy 4** Usługi publiczne i partnerstwo

4.5 Strategiczny obszar współpracy 1 Turystyka i rekreacja

Strategia ogólna

Strategia ogólna do osiągnięcia celów strategicznego obszaru współpracy Turystyka i rekreacja wynika z propozycji eksperckiej kompleksowej analizy SWOT, opierającej się na częściowych analizach SWOT dla czeskiego i polskiego terytorium projektu, z konkretnych kwestii problematycznych i stworzenia mapy potrzeb kluczowych graczy. W ramach takiego podejścia stworzono macierz zbieżności, pokazującą stosunek proponowanego drzewa celów i kompleksowej analizy SWOT. Siłę zbieżności oceniano w skali 0 (x) – słaby związek, 1 (x) – średni związek oraz 2 (xx) – silny związek. W podsumowaniu siły powiązań macierz stała się główną podstawą do stworzenia strategii ogólnej. Strategia ogólna określa główny kierunek strategicznego obszaru współpracy Turystyka i rekreacja w celu realizacji jej celów strategicznych. Na podstawie powyższych danych określono strategię ogólną (W-O), której treścią jest wykorzystanie istniejących lub potencjalnych szans regionu do wyeliminowania jego słabych stron.

Tabela 1 Projekt ogólnej strategii dla strategicznych obszarów współpracy

	Mocne strony - S	Słabe strony - W
Szanse - O	<u>Strategia SO</u> 2 Infrastruktura i środowisko naturalne 3 Konkurencyjność 4 Usługi dla ludności i partnerstwo	<u>strategia WO</u> 1 Turystyka i rekreacja
Zagrożenia - T	<u>strategia ST</u>	<u>strategia WT</u>

Do słabych stron terytorium można zaliczyć dysproporcje przestrzenne i sezonowe w natężeniu ruchu turystycznego, słabo rozwiniętą turystykę w południowych częściach regionu i brak sieci obiektów zakwaterowania najwyższej kategorii. Determinujące są także znaczne odległości i różnice historyczno-kulturowe skrajnych części regionu oraz stale widoczne dziedzictwo wysiedlonego pogranicza w dziedzinie integralności kulturowej i wspólnoty. Znaczącym impulsem do realizacji celów jest wykorzystanie szans, polegających na współpracy marketingowej i tworzeniu wspólnych produktów turystycznych ze stroną polską z ewentualnym wykorzystaniem alternatywnych form turystyki.

Tabela 2 Skumulowana siła powiązań pomiędzy celami strategicznymi a SWOT

	S	W	O	T
Cel strategiczny 1.1 Wysoki udział turystyki w dobrobycie gospodarczym regionu	29	31	18	10
Cel strategiczny 1.2 Bogata oferta kulturalna, sportowa i rekreacyjna	14	17	8	4

Tabela 3 Skumulowana siła powiązań pomiędzy działaniami a SWOT

	S	W	O	T
Działanie 1.1.1 Wspólny marketing turystyki	9	13	5	2
Działanie 1.1.2 Poprawa jakości usług w turystyce	11	9	5	4
Działanie 1.1.3 Rozwój infrastruktury turystyki	9	9	8	4
Działanie 1.2.1 Rozwój i współpraca instytucji na polu kultury, sportu i rekreacji	6	8	3	2
Działanie 1.2.2 Wspólnie organizowane imprezy kulturalne i rekreacyjne	8	9	5	2

Tabela 4 Macierz zbieżności elementów analizy SWOT i działań strategicznego obszaru współpracy 1

	Działanie 1.1.1 Wspólny marketing turystyki	Działanie 1.1.2 Poprawa jakości usług w turystyce	Działanie 1.1.3 Rozwój infrastruktury w turystyce	Działanie 1.2.1 Rozwój i współpraca instytucji na polu kultury, sportu i rekreacji	Działanie 1.2.2 Wspólnie organizowane imprezy kulturalne i rekreacyjne
xx silny związek, x średni związek, - słaby związek					
MOCNE STRONY					
Istnienie dwóch funkcjonalnych Euroregionów	x	x		x	x
Terytorium w dużej części pokryte DOG i LGD z doświadczeniem w zarządzaniu projektami					x
Wysoka długość życia					
Wysokie zatrudnienie w przemyśle przetwórczym					
Wysoka liczba podmiotów gospodarczych w przemyśle, budownictwie					
Wysoka liczba podmiotów gospodarczych w sektorze kultury, rozrywki i rekreacji	x	x	x		x
Istnienie podmiotów pośredniczących w B+R w regionie					
Rosnąca liczba stanowisk ds. badań i rozwoju					
Realizacja znaczących infrastrukturalnych projektów B+R					

Koncepcyjne podejście samorządów do rozwoju regionalnych systemów badań i innowacji					
Sz szczególnie atrakcyjne turystycznie tereny górskie niemal w całym regionie przygranicznym	xx	xx	xx		
Istnienie ważnych ośrodków uzdrowiskowych ze specjalistyczną opieką	xx	xx	xx		
Duży ruch turystyczny	xx	xx	xx	x	x
Liczba zabytków kulturowych i historycznych w całym regionie przygranicznym				xx	xx
Zmniejszenie emisji w regionie					
Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych, zwiększenie liczby OŚ					
Zwiększenie liczby mieszkańców podłączonych do wodociągów publicznych					
Wysoka ochrona prawna terenu, w tym KPN i NATURA 2000		x	x		
Gęsta sieć drogową i kolejową na monitorowanym obszarze					
Dobrze działające i stale rozwijające się zintegrowane systemy transportowe w krajach		x	x		
Sieci transportowe TEN-T przebiegające przez region					
Istnienie międzynarodowego lotniska publicznego w Pardubicach					
Gęsta sieć szkół podstawowych i średnich				x	x
Istnienie kilku regionalnych uniwersytetów z bogatą ofertą kierunkową					
Działająca sieć zakładów opieki zdrowotnej w całym regionie					
Obecność wysokospecjalistycznych ośrodków medycznych					
Niższa liczba hospitalizowanych po stronie polskiej					
Profesjonalny zintegrowany system ratownictwa		x			
Stosunkowo wysoka skuteczność realizacji projektów w ramach POWT RCz - RP, oś priorytetowa 3					
Korzyścią stworzenia EUWT będzie łatwiejsze tworzenie wspólnych projektów, prezentacji	x			x	x

xx silny związek, x średni związek, - słaby związek	Działanie 1.1.1 Wspólny marketing turystyki	Działanie 1.1.2 Poprawa jakości usług w turystyce	Działanie 1.1.3 Rozwój infrastruktury w turystyce	Działanie 1.2.1 Rozwój i współpraca instytucji na polu kultury, sportu i rekreacji	Działanie 1.2.2 Wspólnie organizowane imprezy kulturalne i rekreacyjne
SLABE STRONY					
Znaczne odległości i różnice historyczno-kulturowe skrajnych części regionu	xx				xx
Stale widoczne dziedzictwo wysiedlonego pogranicza w dziedzinie integralności kulturowej i wspólnoty	x	x		x	xx
Bardzo nierównomierna struktura osadnicza i działalność gospodarcza w subregionach przygranicznych	x			xx	
Rozdrobniona struktura osadnicza	x				
Nieznaczną liczbą mieszkańców z wykształceniem wyższym					
Stopa zarejestrowanego bezrobocia powyżej średniego poziomu RCz (z wyjątkiem Kraju Kralowohradeckiego) dla czeskiej części regionu oraz		x	x		

powyżej poziomu bezrobocia Województwa Dolnośląskiego w przypadku podregionu jeleniogórskiego i wałbrzyskiego					
Niewystarczająca spójność sfery badań i wdrożeń					
Niskie całkowite wydatki na badania i rozwój w stosunku do innych krajów					
Niska liczba pracowników w sektorze badań i rozwoju w stosunku do innych krajów					
Słabe komercyjne wykorzystanie wyników badań i rozwoju					
Zależność eksportowa regionu od krajów UE (w większości Niemcy)					
Dysproporcje przestrzenne i sezonowe w natężeniu ruchu turystycznego	xx	xx	xx	xx	xx
Słabo rozwinięta turystyka w południowych częściach regionu	xx	xx	xx	x	x
Brak sieci obiektów zakwaterowania najwyższej kategorii i obowiązkowej standaryzacji tychże obiektów	xx	xx	xx	x	x
Wysoka produkcja odpadów komunalnych i odpadów komercyjnych					
Brak infrastruktury szkieletowej wyższego rzędu ograniczający dostępność transportową (D11, R35)					
Niezadawalający stan techniczny regionalnej sieci drogowej i kolejowej		x			
Niewystarczające usługi transportowe na obszarach przygranicznych			x	x	
Górzysty charakter obszarów przygranicznych ograniczający rozwój infrastruktury transportowej	x		x		
Niska liczba mieszkańców potrafiących obsługiwać komputer					
Nierównomierny zasięg usług socjalnych w regionie					
Brak środków finansowych i niewystarczające możliwości placówek usług socjalnych					
Trudna sytuacja osób w wieku średnim na rynku pracy, prowadząca do wysokiej liczby ubiegających się o wcześniejszą emeryturę					
Praca EUWT wymaga aktywnego działania członków oraz środków finansowych	x				x

xx silny związek, x średni związek, - słaby związek					
	Działanie 1.1.1 Wspólny marketing turystyki	Działanie 1.1.2 Poprawa jakości usług w turystyce	Działanie 1.1.3 Rozwój infrastruktury w turystyce	Działanie 1.2.1 Rozwój i współpraca instytucji na polu kultury, sportu i rekreacji	Działanie 1.2.2 Wspólnie organizowane imprezy kulturalne i rekreacyjne
SZANSE					
Poprawa struktury wykształcenia mieszkańców					
Zwiększanie zatrudnienia w sektorach wymagających specjalistycznej wiedzy					
Rozwój małych i średnich przedsiębiorstw w słabszych gospodarczo obszarach regionu		x	x		x
Dalszy rozwój sektora akademickiego z kierunkami przyrodniczymi i technicznymi					
Ścisła współpraca sektora badań i wdrożeń					
Przyciągnięcie pracowników naukowych z zewnątrz do regionu					
Wspieranie realizacji krajowych (zagranicznych) inwestycji w regionie					
Konkurencyjny eksport do miejsc poza UE					
Zwiększone zapotrzebowanie na innowacje firm i administracji publicznej					

Współpraca marketingowa i tworzenie wspólnych produktów turystycznych	xx	xx	xx	x	x
Rozwój alternatywnych form turystyki	xx	xx	xx	x	x
Wzrost liczby obszarów chronionych					
Rozwój transportu transgranicznego dzięki przystąpieniu obu krajów do strefy Schengen			x		x
Dostęp do międzynarodowych korytarzy transportowych zwiększy atrakcyjność całego terytorium			x		
Rozwój alternatywnych i niezmotoryzowanych form transportu	x		x		x
Rozwój współpracy w ramach zintegrowanego systemu ratownictwa					
Wykorzystanie funduszy europejskich na realizację transgranicznych projektów transportowych					
Wykorzystanie potencjału naukowo-badawczego uniwersytetów, w tym współpracy międzynarodowej					
Rozwój współpracy transgranicznej pomiędzy gminami i podmiotami świadczącymi usługi publiczne				x	

xx silny związek, x średni związek, - słaby związek	Działanie 1.1.1 Wspólny marketing turystyki	Działanie 1.1.2 Poprawa jakości usług w turystyce	Działanie 1.1.3 Rozwój infrastruktury w turystyce	Działanie 1.2.1 Rozwój i współpraca instytucji na polu kultury, sportu i rekreacji	Działanie 1.2.2 Wspólnie organizowane imprezy kulturalne i rekreacyjne
ZAGROŻENIA					
Coraz bardziej peryferyjny charakter regionów przygranicznych dotkniętych problemami strukturalnymi			x		x
Pogorszenie się struktury wiekowej mieszkańców. Demograficzne starzenie się ludności					
Coraz niższy udział mieszkańców aktywnych ekonomicznie (z wyjątkiem Kraju Libereckiego)		x		x	
Wzrost zatrudnienia w sektorach o niskiej wartości dodanej		x			
Ciągła niezgodność pomiędzy wymogami rynku pracy a ofertą wykwalifikowanej siły roboczej					
Niestabilność zewnętrznego środowiska makroekonomicznego i rynków finansowych			x		
Odptyw wykwalifikowanych pracowników (przede wszystkim z sektora badań) do szybciej rozwijających się krajów					
Spadek popytu zagranicznego na eksport z regionu					
Wzrost konkurencyjności innych środkowoeuropejskich atrakcyjnych turystycznie miejsc	xx	xx	xx		
Niezmiennie wysokie obciążenie emisją podstawowych zanieczyszczeń w Kraju Pardubickim (SO ₂ , CO, NO _x i zanieczyszczenia stałe)					
Problematyczny rozwój gmin na obszarach z regulowaną prawnie ochroną przyrody		x	x		
Opóźnianie przyłączenia regionu do korytarzy międzynarodowych					
Spadek znaczenia kolejowego transportu osobowego i towarowego					
Pogorszenie się jakości środowiska na skutek transportu samochodowego					
Brak środków publicznych na rozwój transportu					
Zmniejszenie przychodów budżetów lokalnych w zależności od ogólnokrajowej sytuacji gospodarczej				x	

Konieczna poprawa efektywności sieci szkół na skutek niekorzystnej sytuacji demograficznej					x
Odpływ lekarzy i personelu medycznego z powodu niezadowolenia z wynagrodzeń					

Struktura celów

Obszar strategiczny 1 Turystyka i rekreacja, który zajmuje się problematyką turystyki jako czynnika konkurencyjności kraju i powiązaną ofertą kulturalną, sportową i rekreacyjną, ma wyznaczone dwa cele strategiczne:

- **Cel strategiczny 1.1** Wysoki udział turystyki w dobrobycie gospodarczym regionu
- **Cel strategiczny 1.2.** Bogata oferta kulturalna, sportowa i rekreacyjna

Cel strategiczny 1.1 Wysoki udział turystyki w dobrobycie gospodarczym regionu

Turystyka jest ważnym sektorem gospodarki krajów, ściśle powiązaniem z zatrudnieniem. Natężenie ruchu turystycznego wykazuje dysproporcje sezonowe i przestrzenne. Turystyka jest słabiej rozwinięta poza górskimi partiami regionu. Celem jest rozwój wspólnych działań marketingowych turystyki, aktywizacja dostawców usług turystycznych (w tym zarządzania docelowego i alternatywnych form turystyki) oraz budowanie/rozwijanie podstawowej i pomocniczej infrastruktury turystycznej. Cel to zbudowanie wizerunku regionu jako ważnej (środkowo) europejskiej lokalizacji.

Działanie 1.1.1 Wspólny marketing turystyki

Działanie ma na celu poprawę i ujednoczenie marketingu w celu dotarcia do jak najszerszego kręgu potencjalnych odwiedzających z pozostałych krajów Europy. Monitorowane terytorium potrzebuje określenia na tyle ciekawych i specyficznych atrybutów, aby mogło na nich budować spójny wizerunek atrakcyjnej lokalizacji turystycznej i konkurować z pozostałymi regionami europejskimi.

Tabela 5 Przykłady typowych działań

Rodzaj działań		Przykłady działań
a	Ponadregionalny EUWT	▪ Wspieranie rozwoju i realizacji wspólnych strategii marketingowych ▪ Zbudowanie konkurencyjnej w Europie jednolitej turystycznej marki polsko-czeskiego pogranicza ▪ Stworzenie wspólnych baz danych atrakcji turystycznych ▪ Wspólna promocja oferty uzdrowiskowej po stronie czeskiej i polskiej ▪ Stworzenie wspólnej strategii rozwoju turystyki ▪ Organizacja seminariów, konferencji i akcji edukacyjnych na temat turystyki
b	Współpraca transgraniczna	▪ Wspólne kampanie reklamowe podmiotów po obu stronach granicy ▪ Prowadzenie analiz potencjału turystyki na obszarach wzdłuż granicy ▪ Stworzenie mapy aktualnego stanu turystyki na obszarach wzdłuż granicy z uwzględnieniem wpływu transgranicznego

		▪ Współpraca centrów informacyjnych po obu stronach granicy
c	Indywidualne z potencjalnym wpływem transgranicznym	▪ Rozpowszechnianie wielojęzycznych informacji dla turystów

Działanie 1.1.2 Poprawa jakości usług w turystyce

Jakość usług odgrywa kluczową rolę dla frekwencji i zadowolenia osób odwiedzających region. W tej sferze region wykazuje znaczne rezerwy, które należy niezwłocznie wykorzystać. Konieczne jest ponadto połączenie i zintegrowanie usług po obu stronach granicy, poprawa jakości zarządzania docelowego w poszczególnych subregionach, a także wzajemne powiązanie usługodawców, wykorzystanie najnowszych metod i trendów zarówno w dziedzinie zasobów ludzkich, jak i dziedzinie wyposażenia i zaplecza technicznego.

Tabela 6 Przykłady typowych działań

Rodzaj działań		Przykłady działań
a	Ponadregionalny EUWT	▪ Paszporty atrakcji turystycznych na danym terytorium ▪ Wspólne kształcenie agentów turystycznych ▪ Międzynarodowe konferencje na temat turystyki ▪ Wspieranie inicjacji i tworzenia kompatybilnych struktur zarządzających i koordynujących w lokalizacjach turystycznych ▪ Zajęcia szkoleniowe dla pracowników sektora turystyki ▪ Interregionalny pasażerski bilet multimodalny ▪ Połączenie wspólnego biletu z systemami rezerwacyjnymi
b	Współpraca transgraniczna	▪ Stworzenie klastra łączącego różne usługi w sektorze turystyki uzdrowiskowej ▪ Połączenie zarządzania lokalizacjami ▪ Stworzenie wspólnych produktów regionalnych
c	Indywidualne z potencjalnym wpływem transgranicznym	▪ Wykorzystywanie nowoczesnych środków komunikacji w usługach turystycznych

Działanie 1.1.3 Rozwój infrastruktury turystyki

Działanie ma na celu budowę, rozszerzanie i poprawę jakości podstawowej i pomocniczej infrastruktury turystycznej. Mowa zarówno o obiektach zakwaterowania i żywienia, jak i o samej atrakcyjności różnych ścieżek, tras, obiektów sportowych i rekreacyjnych, ale także zabytków kultury i historii (lub ich zaplecza i wyposażenia) z potencjałem do dalszego rozwoju turystyki jako sektora gospodarczego i ważnego sektora z punktu widzenia zatrudnienia w regionie. Infrastruktura turystyczna w regionie rozwinięta jest bardzo nierównomiernie, nie odzwierciedla rzeczywistego potencjału turystycznego terytorium, a także bierze udział w nierównomiernym obciążaniu środowiska naturalnego. Poprzez wspieranie odpowiednich projektów można złagodzić te dysproporcje.

Tabela 7 Przykłady typowych działań

Rodzaj działań		Przykłady działań
a	Ponadregionalny EUWT	▪ Kompleksowe projekty rozwoju ważnych lokalizacji turystycznych ▪ Ważne inwestycje w infrastrukturę w ośrodkach turystycznych (kolejki linowe, centra sportowe itp.)
b	Współpraca transgraniczna	▪ Monitoring ścieżek, ścieżek rowerowych, tras biegowych i innych ▪ Rozszerzenie skoordynowanych działań na obszarach chronionych oraz w ich pobliżu ▪ Ochrona i odnowa zabytków, w tym obiektów sakralnych, fortyfikacji, historycznych kompleksów urbanistycznych i technicznych, obiektów kultury, kulturowego charakteru krajobrazu ▪ Rekonstrukcja i modernizacja istniejących obiektów hotelowych wyższych kategorii
c	Indywidualne z potencjalnym wpływem transgranicznym	▪ Tworzenie nowych i modernizacja istniejących ścieżek turystycznych ▪ Dobudowa infrastruktury turystycznej w gminach uzdrowiskowych ▪ Budowa i modernizacja infrastruktury zakwaterowania w nawiązaniu do specyficznej formy ruchu turystycznego

Cel strategiczny 1.2 Bogata oferta kulturalna, sportowa i rekreacyjna

Cel strategiczny koncentruje się na rozwoju współpracy instytucji na polu kultury, sportu i rekreacji, organizacji wspólnych imprez kulturalnych i rekreacyjnych, w tym wspólnego rozwoju elementów dziedzictwa kulturowego i historycznego.

Działanie 1.2.1 Rozwój i współpraca instytucji na polu kultury, sportu i rekreacji

Działanie ma na celu wspieranie rozwoju kultury, sportu i aktywnego spędzania wolnego czasu przez mieszkańców regionu i osoby odwiedzające. Ze względu na trudną historię obszary graniczne wciąż są w tej kwestii bardzo odległe – współpracę w tym obszarze charakteryzuje duża rezerwa. Odpowiednio nakierowane wsparcie może podnieść ogólny poziom kulturalny regionu i jego mieszkańców, jak również rozszerzyć ofertę spędzania wolnego czasu, a efektem wtórnym może być także zmniejszenie ryzyka patologicznych zjawisk społecznych, poprawa zdrowia mieszkańców i poprawa atrakcyjności turystycznej regionu.

Tabela 8 Przykłady typowych działań

Rodzaj działań		Przykłady działań
a	Ponadregionalny EUWT	▪ Wspólne konferencje na temat rozwoju współpracy na polu kultury, sportu i rekreacji ▪ Wspólne portale zakupowe i rezerwacyjne ▪ Kompleksowe projekty rozwoju ważnych ośrodków kultury ▪ Znaczące inwestycje w infrastrukturę na potrzeby kultury i rekreacji ▪ Wspieranie powstawania międzynarodowych stowarzyszeń,

		marek i inicjatyw ▪ Stworzenie marek regionalnych lub sieci instytucji kulturalnych
b	Współpraca transgraniczna	▪ Stworzenie materiałów audiowizualnych i publikacji o wspólnym dziedzictwie kulturowym i historycznym obszarów przygranicznych
c	Indywidualne z potencjalnym wpływem transgranicznym	▪ Projekty związane z ochroną, renowacją, rewaloryzacją, zabezpieczeniem zabytków przed zagrożeniami ▪ Docelowe wsparcie wybranych obiektów lub miejsc w procesie formalnego wniosku o włączenie do UNESCO lub innych list itp.

Działanie 1.2.2 Wspólnie organizowane imprezy kulturalne i rekreacyjne

Organizacja imprez kulturalnych i rekreacyjnych wspiera utrzymanie poczucia przynależności do regionu, poprawia jego wizerunek wśród odwiedzających, zwiększa poziom kulturalny mieszkańców, a także wspiera lokalny biznes. Działanie ma na celu wspieranie takich działań z naciskiem na ich efekt transgraniczny lub aktywizację podmiotów po obu stronach granicy, jak również szukanie nowych platform, wspólnych zainteresowań i podobieństw kulturalnych, na których mogą opierać się dalsze działania tego typu.

Tabela 9 Przykłady typowych działań

Rodzaj działań		Przykłady działań
a	Ponadregionalny EUWT	▪ Wspólne konkursy i nagrody dla podmiotów w dziedzinie kultury ▪ Organizacja regularnych, ale stale rozwijających się imprez kulturalnych z długofalowym i wyraźnym wpływem międzyregionalnym ▪ Wspólne imprezy sportowe ▪ Wspólne imprezy z uwzględnieniem mieszkańców niepełnosprawnych
b	Współpraca transgraniczna	▪ Wspólne lub objazdowe produkcje kulturalne
c	Indywidualne z potencjalnym wpływem transgranicznym	▪ Projekty związane z Wrocławiem – Europejskim miastem kultury 2016

4.6 Strategiczny obszar współpracy 2 Infrastruktura i środowisko naturalne

Strategia ogólna

Strategia ogólna do osiągnięcia celów strategicznego obszaru współpracy Infrastruktura i środowisko naturalne wynika z propozycji eksperckiej kompleksowej analizy SWOT, opierającej się na częściowych analizach SWOT dla czeskiego i polskiego terytorium projektu, z konkretnych kwestii problematycznych i stworzenia mapy potrzeb kluczowych graczy. W ramach takiego podejścia stworzono macierz zbieżności, pokazującą stosunek proponowanego drzewa celów i kompleksowej analizy SWOT. Siłę zbieżności oceniano w skali 0 (x) – słaby związek, 1 (x) – średni związek oraz 2 (xx) – silny związek. W podsumowaniu siły powiązań macierz stała się główną podstawą do stworzenia strategii ogólnej. Strategia ogólna określa główny kierunek strategicznego obszaru współpracy Infrastruktura i środowisko naturalne w celu realizacji jej celów strategicznych. Na podstawie powyższych danych określono strategię ogólną (S-O), której treścią jest wzmocnienie silnych stron regionu w celu wykorzystania istniejących lub potencjalnych szans.

Tabela 10 Projekt ogólnej strategii dla strategicznych obszarów współpracy

	Mocne strony - S	Słabe strony - W
Szanse - O	<u>strategia SO</u> 2 Infrastruktura i środowisko naturalne 3 Konkurencyjność 4 Usługi publiczne i partnerstwo	<u>strategia WO</u> 1 Turystyka i rekreacja
Zagrożenia - T	<u>strategia ST</u>	<u>strategia WT</u>

Ważnym pozytywem są dobrze działające i stale rozwijające się zintegrowane systemy transportowe na terenach, które korzystają z gęstej sieci drogowej i kolejowej i kilku lotnisk międzynarodowych, a także korytarza biegnącego przez region. Znaczącą rolę na tym terenie odgrywa wzrost liczby mieszkańców podłączonych do wodociągów publicznych, wzrost liczby oczyszczalni ścieków oraz poprawiająca się jakość wód powierzchniowych i podziemnych. W całym regionie udaje się obniżyć emisję i prawnie chronić wybrane tereny (parki narodowe, sieć NATURA 2000). Jednocześnie należy dostrzegać, wykorzystywać i realizować potencjalne szanse rozwoju transportu transgranicznego dzięki przystąpieniu obu krajów do strefy Schengen, modernizacji/budowaniu połączeń z korytarzami międzynarodowymi w celu zwiększania atrakcyjności całego regionu. Ważnym czynnikiem jest wspieranie alternatywnych i niezmotoryzowanych form transportu oraz wykorzystanie funduszy europejskich na realizację transgranicznych projektów transportowych.

Tabela 11 Skumulowana siła powiązań pomiędzy celami strategicznymi a SWOT

	S	W	O	T
Cel strategiczny 2.1 Wystarczająca dostępność transportowa i mobilność transgraniczna	22	25	20	17
Cel strategiczny 2.2 Zdrowe środowisko naturalne	30	13	11	13

Tabela 12 Skumulowana siła powiązań pomiędzy działaniami a SWOT

	S	W	O	T
Działanie 2.1.1. Rozwój infrastruktury i sieci transportowych w regionie	11	12	11	8
Działanie 2.1.2. Wspieranie międzyregionalnych przewozów osobowych i towarowych	11	13	9	9
Działanie 2.2.1 Ochrona atmosfery, przyrody i krajobrazu	13	6	5	5
Działanie 2.2.2. Efektywne wykorzystywanie energii i zasobów surowcowych	8	4	4	4
Działanie 2.2.3 Poprawa infrastruktury wodnej i gospodarki odpadami	9	3	2	4

Tabela 13 Macierz zbieżności elementów analizy SWOT i działań strategicznego obszaru współpracy 2

xx silny związek, x średni związek, - słaby związek						
	Działanie 2.1.1. Rozwój infrastruktury i sieci transportowych w regionie	Działanie 2.1.2. Wspieranie międzyregionalnych przewozów osobowych i towarowych	Działanie 2.2.1 Ochrona atmosfery, przyrody i krajobrazu	Działanie 2.2.2. Efektywne wykorzystywanie energii i zasobów surowcowych	Działanie 2.2.3 Poprawa infrastruktury wodnej i gospodarki odpadami	
MOCNE STRONY						
Istnienie dwóch funkcjonalnych Euroregionów			x			
Terytorium w dużej części pokryte DOG i LGD z doświadczeniem w zarządzaniu projektami			x		x	
Wysoka długość życia						
Wysokie zatrudnienie w przemyśle przetwórczym		x				
Wysoka liczba podmiotów gospodarczych w przemyśle, budownictwie		x				

Wysoka liczba podmiotów gospodarczych w sektorze kultury, rozrywki i rekreacji		x			
Istnienie podmiotów pośredniczących w B+R w regionie					
Rosnąca liczba stanowisk ds. badań i rozwoju					
Realizacja znaczących infrastrukturalnych projektów B+R					
Koncepcyjne podejście samorządów do rozwoju regionalnych systemów badań i innowacji					
Szczególnie atrakcyjne turystyczne tereny górskie niemal w całym regionie przygranicznym					
Istnienie ważnych ośrodków uzdrowiskowych ze specjalistyczną opieką					
Duży ruch turystyczny	xx		x		
Liczba zabytków kulturowych i historycznych w całym regionie przygranicznym					
Zmniejszenie emisji w regionie	x		xx	xx	xx
Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych, zwiększenie liczby OŚ			xx	xx	xx
Zwiększenie liczby mieszkańców podłączonych do wodociągów publicznych			xx	xx	xx
Wysoka ochrona legislacyjna terenu, w tym KPN i NATURA 2000			xx	xx	xx
Gęsta sieć drogowa i kolejowa na monitorowanym obszarze	x	xx			
Dobrze działające i stale rozwijające się zintegrowane systemy transportowe w krajach	xx	xx			
Sieci transportowe TEN-T przebiegające przez region	xx	xx			
Istnienie międzynarodowego lotniska publicznego w Pardubicach	xx	x			
Gęsta sieć szkół podstawowych i średnich		x			
Istnienie kilku regionalnych uniwersytetów z bogatą ofertą kierunkową					
Działająca sieć zakładów opieki zdrowotnej w całym regionie					
Obecność wysokospecjalistycznych ośrodków medycznych					
Niższa liczba hospitalizowanych po stronie polskiej					
Profesjonalny zintegrowany system ratownictwa	x		x		
Stosunkowo wysoka skuteczność realizacji projektów w ramach POWT RCz – RP, oś priorytetowa 3					
Korzyścią stworzenia EUWT będzie łatwiejsze tworzenie wspólnych projektów, prezentacji			x		

xx silny związek, x średni związek, - słaby związek	Działanie 2.1.1. Rozwój infrastruktury i sieci transportowych w regionie	Działanie 2.1.2. Wspieranie międzyregionalnych przewozów osobowych i towarowych	Działanie 2.2.1 Ochrona atmosfery, przyrody i krajobrazu	Działanie 2.2.2. Efektywne wykorzystywanie energii i zasobów surowcowych	Działanie 2.2.3 Poprawa infrastruktury wodnej i gospodarki odpadami
SŁABE STRONY					
Znaczne odległości i różnice historyczno-kulturowe skrajnych części regionu					
Stale widoczne dziedzictwo wysiedlonego pogranicza w dziedzinie integralności kulturowej i wspólnoty					
Bardzo nierównomierna struktura osadnicza i działalność gospodarcza w	xx	xx	x	x	

subregionach przygranicznych					
Rozdrobniona struktura osadnicza	xx	xx	x	x	x
Nieznaczna liczba mieszkańców z wykształceniem wyższym					
Stopa zarejestrowanego bezrobocia powyżej średniego poziomu RCz (z wyjątkiem Kraju Kralowohradeckiego) dla czeskiej części regionu oraz powyżej poziomu bezrobocia Województwa Dolnośląskiego w przypadku podregionu jeleniogórskiego i wałbrzyskiego					
Niewystarczająca spójność sfery badań i wdrożeń					
Niskie całkowite wydatki na badania i rozwój w stosunku do innych krajów					
Niska liczba pracowników w sektorze badań i rozwoju w stosunku do innych krajów					
Słabe komercyjne wykorzystanie wyników badań i rozwoju					
Zależność eksportowa regionu od krajów UE (w większości Niemcy)					
Dysproporcje przestrzenne i sezonowe w natężeniu ruchu turystycznego		x			
Słabo rozwinięta turystyka w południowych częściach regionu					
Brak sieci obiektów zakwaterowania najwyższej kategorii i obowiązkowej standaryzacji tychże obiektów					
Wysoka produkcja odpadów komunalnych i odpadów komercyjnych			xx	xx	xx
Brak infrastruktury szkieletowej wyższego rzędu ograniczająca dostępność transportową (D11, R35)	xx	xx	x		
Niezadawalający stan techniczny regionalnej sieci drogowej i kolejowej	xx	xx			
Niewystarczające usługi transportowe na obszarach przygranicznych	xx	xx			
Górzysty charakter obszarów przygranicznych ograniczający rozwój infrastruktury transportowej	xx	xx	x		
Niska liczba mieszkańców potrafiących obsługiwać komputer					
Nierównomierny zasięg usług socjalnych w regionie					
Brak środków finansowych i niewystarczające możliwości placówek usług socjalnych					
Trudna sytuacja osób w wieku średnim na rynku pracy, prowadząca do wysokiej liczby ubiegających się o wcześniejszą emeryturę					
Praca EUWT wymaga aktywnego działania członków oraz środków finansowych					

xx silny związek, x średni związek, - słaby związek	Działanie 2.1.1. Rozwój infrastruktury i sieci transportowych w regionie	Działanie 2.1.2. Wspieranie międzyregionalnych przewozów osobowych i towarowych	Działanie 2.2.1 Ochrona atmosfery, przyrody i krajobrazu	Działanie 2.2.2. Efektywne wykorzystywanie energii i zasobów surowcowych	Działanie 2.2.3 Poprawa infrastruktury wodnej i gospodarki odpadami
SZANSE					
Poprawa struktury wykształcenia mieszkańców					
Zwiększanie zatrudnienia w sektorach wymagających specjalistycznej wiedzy					
Rozwój małych i średnich przedsiębiorstw w słabszych gospodarczo	x			x	

obszarach regionu					
Dalszy rozwój sektora akademickiego z kierunkami przyrodniczymi i technicznymi					
Ścisła współpraca sektora badań i wdrożeń					
Przyciągnięcie pracowników naukowych z zewnątrz do regionu					
Wspieranie realizacji krajowych (zagranicznych) inwestycji w regionie	x				
Konkurencyjny eksport do miejsc poza UE	x				
Zwiększone zapotrzebowanie na innowacje firm i administracji publicznej					
Współpraca marketingowa i tworzenie wspólnych produktów turystycznych					
Rozwój alternatywnych form turystyki			x		
Wzrost ilości terenów chronionych (MZCHÚ)			xx	xx	xx
Rozwój transportu transgranicznego dzięki przystąpieniu obu krajów do strefy Schengen	xx	xx			
Dostęp do międzynarodowych korytarzy transportowych zwiększy atrakcyjność całego terytorium	xx	xx	x		
Rozwój alternatywnych i niezmotoryzowanych form transportu	xx	xx			
Rozwój współpracy w ramach zintegrowanego systemu ratownictwa					
Wykorzystanie funduszy europejskich na realizację transgranicznych projektów transportowych	xx	xx			
Wykorzystanie potencjału naukowo-badawczego uniwersytetów, w tym współpracy międzynarodowej					
Rozwój współpracy transgranicznej pomiędzy gminami i podmiotami świadczącymi usługi dla ludności		x	x	x	

xx silny związek, x średni związek, - słaby związek					
	Działanie 2.1.1. Rozwój infrastruktury i sieci transportowych w regionie	Działanie 2.1.2. Wspieranie międzyregionalnych przewozów osobowych i towarowych	Działanie 2.2.1 Ochrona atmosfery, przyrody i krajobrazu	Działanie 2.2.2. Efektywne wykorzystywanie energii i zasobów surowcowych	Działanie 2.2.3 Poprawa infrastruktury wodnej i gospodarki odpadami
ZAGROŻENIA					
Coraz bardziej peryferyjny charakter regionów przygranicznych dotkniętych problemami strukturalnymi		x			
Pogorszenie się struktury wiekowej mieszkańców. Demograficzne starzenie się ludności					
Coraz niższy udział mieszkańców aktywnych ekonomicznie (z wyjątkiem Kraju Libereckiego)					
Wzrost zatrudnienia w sektorach o niskiej wartości dodanej					
Ciągła niezgodność pomiędzy wymogami rynku pracy a ofertą wykwalifikowanej siły roboczej					
Niestabilność zewnętrznego środowiska makroekonomicznego i rynków finansowych					
Odpływ wykwalifikowanych pracowników (przede wszystkim z sektora badań) do szybciej rozwijających się krajów					
Spadek popytu zagranicznego na eksport z regionu					
Wzrost konkurencyjności innych środkowoeuropejskich atrakcyjnych turystycznie miejsc					

Niezmiennie wysokie obciążenie emisją podstawowych zanieczyszczeń w Kraju Pardubickim (SO ₂ , CO, NO _x i zanieczyszczenia stałe)			xx	xx	xx
Problematyczny rozwój gmin na obszarach z regulowaną prawnie ochroną przyrody					
Opóźnianie przyłączenia regionu do korytarzy międzynarodowych	xx	xx			
Spadek znaczenia kolejowego transportu osobowego i towarowego	xx	xx	x		
Pogorszenie się jakości środowiska na skutek transportu samochodowego	xx	xx	xx	xx	xx
Brak środków publicznych na rozwój transportu	xx	xx			
Zmniejszenie przychodów budżetów lokalnych w zależności od ogólnokrajowej sytuacji gospodarczej					
Konieczna poprawa efektywności sieci szkół na skutek niekorzystnej sytuacji demograficznej					
Odpływ lekarzy i personelu medycznego z powodu niezadowolenia z wynagrodzeń					

Struktura celów

Strategiczny obszar 2 Infrastruktura i środowisko, który zajmuje się problematyką dostępności/mobilności transportowej w regionie oraz aspektami ochrony środowiska naturalnego, ma wyznaczone dwa cele strategiczne:

- **Cel strategiczny 2.1:** Wystarczająca dostępność transportowa i mobilność transgraniczna
- **Cel strategiczny 2.2:** Zdrowe środowisko naturalne

Cel strategiczny 2.1 Wystarczająca dostępność transportowa i mobilność transgraniczna

Odpowiednie połączenie transportowe regionu jest kluczowym warunkiem rozwoju współpracy transgranicznej oraz rozwoju gospodarczego i społecznego całego terytorium. Wejście do strefy Schengen stworzyło podstawowe warunki do rozwoju mobilności transgranicznej. Jednak jakość infrastruktury i usług transportowych nie spełnia aktualnych wymogów, a sytuacji nie poprawia też charakter regionów przygranicznych, które w większości stanowią tereny górskie i podgórskie. Dlatego należy poprawić jakość istniejących sieci i zainicjować nowe połączenia, w tym stworzenie dobrej oferty transportowej, która umożliwi lepszą dostępność regionu i mobilność mieszkańców i odwiedzających, a tym samym poprawi warunki do zwiększenia wykorzystania wewnętrznego potencjału ekonomicznego regionu (w dziedzinie turystyki i innych sektorów gospodarki).

Działanie 2.1.1. Rozwój infrastruktury i sieci transportowych w regionie

Działanie ma na celu modernizację i rozwój sieci transportowych i infrastruktury pomocniczej. Należy odpowiednio zaplanować, koordynować, a następnie realizować niezbędne inwestycje w transport drogowy i kolejowy, jak również w sektor transportu niezmotoryzowanego, które będą przyjazne dla środowiska naturalnego.

Tabela 14 Przykłady typowych działań

Rodzaj działań		Przykłady działań
a	Ponadregionalny EUWT	▪ Prace koncepcyjne w zakresie rozwoju infrastruktury transportowej (badania, plany, strategie etc.) ▪ Działania informacyjne i promocyjne w zakresie rozwoju

		infrastruktury transportowej (konferencje, warsztaty etc.)
b	Współpraca transgraniczna	▪ Budowa, rekonstrukcja i modernizacja infrastruktury transportowej (drogowej, kolejowej, rowerowej, pieszej)
c	Indywidualne z potencjalnym wpływem transgranicznym	▪ Budowa, rekonstrukcja i modernizacja infrastruktury transportowej (drogowej, kolejowej, rowerowej, pieszej)

Działanie 2.1.2. Wspieranie międzyregionalnych przewozów osobowych i towarowych

Działanie ma na celu poprawę międzyregionalnych przewozów osób w ramach transportu publicznego, jak również rozwój transportu multimodalnego/kombinowanego. Usługi transportowe w regionie wymagają lepszej koordynacji i integracji działań podmiotów regionalnych przy jednoczesnym dążeniu do minimalizowania negatywnego wpływu transportu na środowisko naturalne.

Tabela 15 Przykłady typowych działań

Rodzaj działań		Przykłady działań
a	Ponadregionalny EUWT	▪ Działania i kampanie informacyjne dla rozwoju transportu publicznego (web, aplikacja, ulotki) ▪ Działania pomocnicze dla rozwoju transportu multimodalnego z naciskiem na ekologizację (seminaria, edukacja, lobbying etc.)
b	Współpraca transgraniczna	▪ Integracja systemów transportowych oraz współpraca przewoźników w ramach transportu publicznego (wspólne bilety, spójność połączeń, rozkłady jazdy etc.)
c	Indywidualne z potencjalnym wpływem transgranicznym	▪ Rozwój zintegrowanych systemów transportowych i ich połączenia transgraniczne ▪ Zakup i modernizacja środków transportu publicznego

Cel strategiczny 2.2 Zdrowe środowisko naturalne

Cel strategiczny ma na celu ochronę atmosfery, przyrody i krajobrazu, efektywne wykorzystywanie energii i zasobów surowcowych oraz poprawę infrastruktury wodnej i gospodarki odpadami.

Działanie 2.2.1 Ochrona atmosfery, przyrody i krajobrazu

Działanie ma na celu ochronę atmosfery, polegającą na obniżaniu emisji i wspieraniu działań eliminujących zanieczyszczenia powietrza. Działanie ma również na celu kompleksową ochronę przyrody, krajobrazu i ich wartości, w tym zachowanie różnorodności przyrodniczej, eliminowanie dewastacji krajobrazu oraz zwiększanie świadomości ekologicznej mieszkańców poprzez działania informacyjne, edukacyjne i uświadamiające.

Tabela 16 Przykłady typowych działań

Rodzaj działań	Przykłady działań

a	Ponadregionalny EUWT	▪ Specjalistyczne konferencje i seminaria w zakresie ochrony atmosfery, przyrody i krajobrazu – wymiana doświadczeń ▪ Wspólna analiza i strategia obniżania emisji w regionie ▪ Określenie/analiza czynników zanieczyszczających przyrodę i atmosferę ▪ Wymiana doświadczeń w zakresie obniżania negatywnego wpływu na środowisko i krajobraz ▪ Wspólna koncepcja ochrony ekosystemów i wartości przyrodniczych terytorium ▪ Współpraca przy aktywnej i prawnej ochronie przyrody, w tym obszarów chronionych i obszarów NATURA 2000 ▪ Współpraca w zakresie ochrony zasobów naturalnych Karkonoszy ▪ Edukacja ekologiczna, kształcenie i uświadamianie – zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców ▪ Działania promocyjne i informacyjne w zakresie ochrony środowiska naturalnego i krajobrazu ▪ Koordynowanie przestrzegania prawa europejskiego w zakresie środowiska naturalnego ▪ Wspieranie współpracy organizacji ekologicznych ze strefą publiczną ▪ Wspieranie współpracy podmiotów gospodarczych z ekologami – eliminacja konfliktu interesów ▪ Informowanie o możliwościach wykorzystania dotacji w zakresie środowiska naturalnego (europejskich i krajowych)
b	Współpraca transgraniczna	▪ Wspieranie wspólnych działań na rzecz ochrony środowiska naturalnego, przyrody i krajobrazu ▪ Współpraca transgraniczna w zakresie edukacji ekologicznej, kształcenia i uświadamiania – wymiana doświadczeń ▪ Wspólne promowanie wartości przyrodniczych terytorium
c	Indywidualne z potencjalnym wpływem transgranicznym	▪ Wspieranie działań prowadzących do zmniejszenia emisji ▪ Zachowanie jakości terenów chronionych ▪ Wspieranie efektywnego zarządzania krajobrazem, zachowanie różnorodności biologicznej

Działanie 2.2.2. Efektywne wykorzystywanie energii i zasobów surowcowych

Działanie ma na celu wzajemną współpracę przy wykorzystywaniu zasobów energetycznych i surowcowych, w tym synergii w przypadku możliwości rozwoju wykorzystywania odnawialnych i alternatywnych źródeł energii, zmierzającą do przejścia do gospodarki niskoemisyjnej. Działanie ma na celu również wzajemne wspieranie i wymianę doświadczeń w zakresie energetyki i zasobów surowcowych oraz działania informacyjne, edukacyjne i uświadamiające w tym zakresie.

Tabela 17 Przykłady typowych działań

Rodzaj działań	Przykłady działań
a	Ponadregionalny EUWT ▪ Konferencje i seminaria w dziedzinie energetyki ▪ Wspólne promowanie efektywnego wykorzystywania źródeł energetycznych i surowcowych ▪ Edukacja, działalność informacyjna i uświadamiająca w zakresie źródeł odnawialnych i alternatywnych

		▪ Wspólna strategia energetyczna i surowcowa ▪ Badania potencjału źródeł odnawialnych i nieodnawialnych ▪ Prace koncepcyjne w zakresie źródeł energetycznych i surowcowych ▪ Określenie i opracowanie analizy/badań źródeł energetycznych i surowcowych ▪ Wymiana doświadczeń – przykłady dobrych i złych praktyk w zakresie energetyki źródeł surowcowych ▪ Współpraca i wsparcie informacyjne w zakresie europejskiego prawa energetycznego ▪ Stworzenie sieci obiektów współpracujących i instytucji w zakresie energetyki
b	Współpraca transgraniczna	▪ Wzajemna współpraca przedsiębiorców w zakresie energetyki, dystrybucji energii i surowców ▪ Wspieranie działań poprawiających efektywność energetyczną ▪ Wspieranie działań przedsiębiorstw w zakresie wykorzystywania energii i surowców
c	Indywidualne z potencjalnym wpływem transgranicznym	▪ Wspieranie działań przedsiębiorstw w zakresie OZE ▪ Wspieranie obniżania energochłonności budynków ▪ Wspieranie obniżania energochłonności działalności gospodarczej

Działanie 2.2.3 Poprawa infrastruktury wodnej i gospodarki odpadami

Działanie ma na celu ochronę techniczną środowiska naturalnego. Koncentruje się głównie na poprawie infrastruktury wodnej i efektywnym wykorzystywaniu zasobów wodnych, w tym dbaniu o ich jakość. Integralną częścią jest rozwój infrastruktury dla oczyszczalni ścieków w celu minimalizowania oddziaływania zanieczyszczeń na wody. Działanie ma na celu również wzmocnienie i poprawę jakości systemu gospodarki odpadami, w tym poprawę systemu i infrastruktury do segregacji odpadów i recyklingu.

Tabela 18 Przykłady typowych działań

Rodzaj działań		Przykłady działań
a	Ponadregionalny EUWT	▪ Konferencje i seminaria w dziedzinie infrastruktury wodnej ▪ Rozwój współpracy transgranicznej w zakresie ochrony wód i zasobów wodnych ▪ Określenie/badania zasobów wodnych i ich jakości ▪ Wspólna koncepcja/strategia w zakresie wykorzystania wód mineralnych, leczniczych i termalnych ▪ Współpraca przy budowie i modernizacji infrastruktury wodnej, w tym systemu oczyszczania ścieków ▪ Konferencje i seminaria w dziedzinie gospodarki odpadami ▪ Wspólne prace koncepcyjne w zakresie gospodarki odpadami – Wspólny zintegrowany plan gospodarki odpadami ▪ Wymiana doświadczeń w zakresie segregacji odpadów i recyklingu ▪ Działania informacyjne, edukacyjne i uświadamiające w zakresie gospodarki odpadami, w tym postępowanie z odpadami, recykling, segregacja odpadów

		▪ Współpraca międzyregionalna i międzynarodowa oraz dobre praktyki w zakresie gospodarki odpadami
b	Współpraca transgraniczna	▪ Działania dotyczące wykorzystania wód mineralnych, leczniczych i termalnych ▪ Działania przedsiębiorstw w zakresie postępowania z odpadami – wykorzystanie odpadów, recykling, segregacja odpadów
c	Indywidualne z potencjalnym wpływem transgranicznym	▪ Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych (obniżenie spuszczenia ścieków) ▪ Ochrona i efektywne wykorzystywanie zasobów wodnych ▪ Rozwój infrastruktury wodnej, w tym oczyszczalni ścieków – modernizacja, zwiększenie wydajności, budowa nowej infrastruktury ▪ Zwiększenie liczby oczyszczalni ścieków ▪ Ochrona i efektywne wykorzystywanie wód mineralnych, leczniczych i termalnych ▪ Działania przedsiębiorstw w zakresie postępowania z odpadami – wykorzystanie odpadów, recykling, segregacja odpadów

4.7 Strategiczny obszar współpracy 3 Konkurencyjność

Strategia ogólna

Strategia ogólna do osiągnięcia celów strategicznego obszaru współpracy Konkurencyjność wynika z propozycji eksperckiej kompleksowej analizy SWOT, opierającej się na częściowych analizach SWOT dla czeskiego i polskiego terytorium projektu, z konkretnych kwestii problematycznych i stworzenia mapy potrzeb kluczowych graczy. W ramach takiego podejścia stworzono macierz zbieżności, pokazującą stosunek proponowanego drzewa celów i kompleksowej analizy SWOT. Siłę zbieżności oceniano w skali 0 (x) – słaby związek, 1 (x) – średni związek oraz 2 (xx) – silny związek. W podsumowaniu siły powiązań macierz stała się główną podstawą do stworzenia strategii ogólnej. Strategia ogólna określa główny kierunek strategicznego obszaru współpracy Konkurencyjność w celu realizacji jej celów strategicznych. Na podstawie powyższych danych określono strategię ogólną (S-O), której treścią jest wzmocnienie silnych stron regionu w celu wykorzystania istniejących lub potencjalnych szans.

Tabela 19 Projekt ogólnej strategii dla strategicznych obszarów współpracy

	Mocne strony - S	Słabe strony - W
Szanse - O	<u>strategia SO</u> 2 Infrastruktura i środowisko naturalne 3 Konkurencyjność 4 Usługi dla ludności i partnerstwo	<u>strategia WO</u> 1 Turystyka i rekreacja
Zagrożenia - T	<u>strategia ST</u>	<u>strategia WT</u>

Ważnym pozytywnym aspektem jest duża liczba przedsiębiorstw w dziedzinie przemysłu, budownictwa i działalności kulturalnej, rozrywkowej i rekreacyjnej. Realizowane są ważne infrastrukturalne projekty B+R, istnieją organizacje wspierające, typu parki technologiczne, inkubatory przedsiębiorczości, centra transferu technologii, a także rośnie liczba stanowisk ds. badań i rozwoju. Samorząd reguluje także kwestię badań, rozwoju i innowacji w swoich dokumentach koncepcyjnych. Jednocześnie należy dostrzegać, wykorzystywać i realizować potencjalne szanse rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw w słabszych gospodarczo obszarach regionu, ściślejszą współpracę sektora badań i wdrożeń, dalszy rozwój sektora akademickiego z kierunkami przyrodniczymi i technicznymi czy wspieranie realizacji krajowych (zagranicznych) inwestycji w regionie. Ważnym czynnikiem jest przyciągnięcie pracowników naukowych z zewnątrz do regionu oraz wspieranie poprawy struktury wykształcenia mieszkańców w celu zwiększania zatrudnienia w sektorach wymagających specjalistycznej wiedzy, najlepiej w dziedzinach z konkurencyjnym międzynarodowym eksportem.

Tabela 20 Skumulowana siła powiązań pomiędzy celami strategicznymi a SWOT

	S	W	O	T
Cel strategiczny 3.1 Konkurencyjna gospodarka i rozwinięte środowisko biznesowe regionu	15	9	18	10
Cel strategiczny 3.2 Funkcjonalny, skuteczny i innowacyjny system badawczy regionu	19	11	17	7
Cel strategiczny 3.3 System kształcenia powiązany z rynkiem pracy	12	10	10	14

Tabela 21 Skumulowana siła powiązań pomiędzy działaniami a SWOT

	S	W	O	T
Działanie 3.1.1 Wspieranie i poprawa warunków prowadzenia działalności gospodarczej	15	9	18	10
Działanie 3.2.1 Rozwój organizacji badawczych i działalności innowacyjnej	10	5	7	5
Działanie 3.2.2 Współpraca i internacjonalizacja organizacji badawczych i firm innowacyjnych	9	6	10	2
Działanie 3.3.1 Poprawa wykształcenia i zatrudnienia wśród mieszkańców regionu	12	10	10	14

Tabela 22 Macierz zbieżności elementów analizy SWOT i działań strategicznego obszaru współpracy 3

xx silny związek, x średni związek, - słaby związek	Działanie 3.1.1 Wspieranie i poprawa warunków prowadzenia działalności	Działanie 3.2.1 Rozwój organizacji badawczych i działalności innowacyjnej	Działanie 3.2.2 Współpraca i internacjonalizacja organizacji badawczych i firm innowacyjnych	Działanie 3.3.1 Poprawa wykształcenia i zatrudnienia wśród mieszkańców regionu
MOCNE STRONY				
Istnienie dwóch funkcjonalnych Euroregionów				
Terytorium w dużej części pokryte DOG i LGD z doświadczeniem w				

zarządzaniu projektami				
Wysoka długość życia				xx
Wysokie zatrudnienie w przemyśle przetwórczym	xx			xx
Wysoka liczba podmiotów gospodarczych w przemyśle, budownictwie	xx			x
Wysoka liczba podmiotów gospodarczych w sektorze kultury, rozrywki i rekreacji	xx			x
Istnienie podmiotów pośredniczących w B+R w regionie		xx		
Rosnąca liczba stanowisk ds. badań i rozwoju		xx	xx	
Realizacja znaczących infrastrukturalnych projektów B+R		xx	xx	
Koncepcyjne podejście samorządów do rozwoju regionalnych systemów badań i innowacji	xx	xx	xx	xx
Szczególnie atrakcyjne turystycznie tereny górskie niemal w całym regionie przygranicznym	x			
Istnienie ważnych ośrodków uzdrowiskowych ze specjalistyczną opieką	xx	x		
Duży ruch turystyczny	xx			
Liczba zabytków kulturowych i historycznych w całym regionie przygranicznym	x			
Zmniejszenie emisji w regionie				
Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych, zwiększenie liczby OŚ				
Zwiększenie liczby mieszkańców podłączonych do wodociągów publicznych				
Wysoka ochrona legislacyjna terenu, w tym KPN i NATURA 2000				
Gęsta sieć drogowa i kolejowa na monitorowanym obszarze				
Dobrze działające i stale rozwijające się zintegrowane systemy transportowe w krajach				
Sieci transportowe TEN-T przebiegające przez region				
Istnienie międzynarodowego lotniska publicznego w Pardubicach				
Gęsta sieć szkół podstawowych i średnich				xx
Istnienie kilku regionalnych uniwersytetów z bogatą ofertą kierunkową			xx	xx
Działająca sieć zakładów opieki zdrowotnej w całym regionie				
Obecność wysokospecjalistycznych ośrodków medycznych	x	x	x	
Niższa liczba hospitalizowanych po stronie polskiej				
Profesjonalny zintegrowany system ratownictwa				
Stosunkowo wysoka skuteczność realizacji projektów w ramach POWT RCz – RP, oś priorytetowa 3				
Korzyścią stworzenia EUWT będzie łatwiejsze tworzenie wspólnych projektów, prezentacji				

xx silny związek, x średni związek, - słaby związek	Działanie 3.1.1 Wspieranie i poprawa warunków prowadzenia działalności	Działanie 3.2.1 Rozwój organizacji badawczych i działalności innowacyjnej	Działanie 3.2.2 Współpraca i internacjonalizacja organizacji badawczych i firm innowacyjnych	Działanie 3.3.1 Poprawa wykształcenia i zatrudnienia wśród mieszkańców regionu
SŁABE STRONY				
Znaczne odległości i różnice historyczno-kulturowe skrajnych części				

regionu				
Stale widoczne dziedzictwo wysiedlonego pogranicza w dziedzinie integralności kulturowej i wspólnoty				
Bardzo nierównomierna struktura osadnicza i działalność gospodarcza w subregionach przygranicznych	xx			x
Rozdrobniona struktura osadnicza	x			
Nieznaczną liczbę mieszkańców z wykształceniem wyższym	x	x		xx
Stopa zarejestrowanego bezrobocia powyżej średniego poziomu RCz (z wyjątkiem Kraju Kralowohradeckiego) dla czeskiej części regionu oraz powyżej poziomu bezrobocia Województwa Dolnośląskiego w przypadku podregionu jeleniogórskiego i wałbrzyskiego	x			xx
Niewystarczająca spójność sfery badań i wdrożeń			xx	
Niskie całkowite wydatki na badania i rozwój w stosunku do innych krajów		xx	x	
Niska liczba pracowników w sektorze badań i rozwoju w stosunku do innych krajów		xx		x
Słabe komercyjne wykorzystanie wyników badań i rozwoju	x		xx	
Zależność eksportowa regionu od krajów UE (w większości Niemcy)	xx			
Dysproporcje przestrzenne i sezonowe w natężeniu ruchu turystycznego				
Słabo rozwinięta turystyka w południowych częściach regionu				
Brak sieci obiektów zakwaterowania najwyższej kategorii i obowiązkowej standaryzacji tychże obiektów				
Wysoka produkcja odpadów komunalnych i odpadów komercyjnych				
Brak infrastruktury szkieletowej wyższego rzędu ograniczający dostępność transportową (D11, R35)	x			
Niezadawalający stan techniczny regionalnej sieci drogowej i kolejowej				
Niewystarczające usługi transportowe na obszarach przygranicznych				
Górzysty charakter obszarów przygranicznych ograniczający rozwój infrastruktury transportowej				
Niska liczba mieszkańców potrafiących obsługiwać komputer				xx
Nierównomierny zasięg usług socjalnych w regionie				
Brak środków finansowych i niewystarczające możliwości placówek usług socjalnych				
Trudna sytuacja osób w wieku średnim na rynku pracy, prowadząca do wysokiej liczby ubiegających się o wcześniejszą emeryturę				xx
Praca EUWT wymaga aktywnego działania członków oraz środków finansowych			x	

xx silny związek, x średni związek, - słaby związek	Działanie 3.1.1 Wspieranie i poprawa warunków prowadzenia działalności	Działanie 3.2.1 Rozwój organizacji badawczych i działalności innowacyjnej	Działanie 3.2.2 Współpraca i internacjonalizacja organizacji badawczych i firm innowacyjnych	Działanie 3.3.1 Poprawa wykształcenia i zatrudnienia wśród mieszkańców regionu
SZANSE				
Poprawa struktury wykształcenia mieszkańców	x			xx

Zwiększanie zatrudnienia w sektorach wymagających specjalistycznej wiedzy	x	x		xx
Rozwój małych i średnich przedsiębiorstw w słabszych gospodarczo obszarach regionu	xx			
Dalszy rozwój sektora akademickiego z kierunkami przyrodniczymi i technicznymi	x	xx	xx	xx
Ścisła współpraca sektora badań i wdrożeń	x		xx	
Przyciągnięcie pracowników naukowych z zewnątrz do regionu	x	xx	xx	
Wspieranie realizacji krajowych (zagranicznych) inwestycji w regionie	xx			xx
Konkurencyjny eksport do miejsc poza UE	xx			x
Zwiększone zapotrzebowanie na innowacje firm i administracji publicznej	xx	xx	xx	
Współpraca marketingowa i tworzenie wspólnych produktów turystycznych	x			
Rozwój alternatywnych form turystyki	x			
Wzrost ilości terenów chronionych (MZCHÚ)				
Rozwój transportu transgranicznego dzięki przystąpieniu obu krajów do strefy Schengen				
Dostęp do międzynarodowych korytarzy transportowych zwiększy atrakcyjność całego terytorium	x			
Rozwój alternatywnych i niezmotoryzowanych form transportu				
Rozwój współpracy w ramach zintegrowanego systemu ratownictwa				
Wykorzystanie funduszy europejskich na realizację transgranicznych projektów transportowych	x			
Wykorzystanie potencjału naukowo-badawczego uniwersytetów, w tym współpracy międzynarodowej	x		xx	x
Rozwój współpracy transgranicznej pomiędzy gminami i podmiotami świadczącymi usługi publiczne				

xx silny związek, x średni związek, - słaby związek				
	Działanie 3.1.1 Wspieranie i poprawa warunków prowadzenia działalności	Działanie 3.2.1 Rozwój organizacji badawczych i działalności innowacyjnej	Działanie 3.2.2 Współpraca i internacjonalizacja organizacji badawczych i firm innowacyjnych	Działanie 3.3.1 Poprawa wykształcenia i zatrudnienia wśród mieszkańców regionu
ZAGROŻENIA				
Coraz bardziej peryferyjny charakter regionów przygranicznych dotkniętych problemami strukturalnymi	xx			
Pogorszenie się struktury wiekowej mieszkańców. Demograficzne starzenie się ludności				xx
Coraz niższy udział mieszkańców aktywnych ekonomicznie (z wyjątkiem Kraju Libereckiego)	xx	x		xx
Wzrost zatrudnienia w sektorach o niskiej wartości dodanej		x		xx
Ciągła niezgodność pomiędzy wymogami rynku pracy a ofertą wykwalifikowanej siły roboczej	xx			xx
Niestabilność zewnętrznego środowiska makroekonomicznego i rynków finansowych	xx			
Odpływ wykwalifikowanych pracowników (przede wszystkim z sektora badań) do szybciej rozwijających się krajów		xx	xx	xx
Spadek popytu zagranicznego na eksport z regionu	xx			
Wzrost konkurencyjności innych środkowoeuropejskich atrakcyjnych				

turystycznie miejsc				
Niezmiennie wysokie obciążenie emisją podstawowych zanieczyszczeń w Kraju Pardubickim (SO ₂ , CO, NO _x i zanieczyszczenia stałe)				
Problematyczny rozwój gmin na obszarach z regulowaną prawnie ochroną przyrody	x			x
Opóźnianie przyłączenia regionu do korytarzy międzynarodowych				
Spadek znaczenia kolejowego transportu osobowego i towarowego				
Pogorszenie się jakości środowiska na skutek transportu samochodowego				
Brak środków publicznych na rozwój transportu				
Zmniejszenie przychodów budżetów lokalnych w zależności od ogólnokrajowej sytuacji gospodarczej				
Konieczna poprawa efektywności sieci szkół na skutek niekorzystnej sytuacji demograficznej				xx
Odpływ lekarzy i personelu medycznego z powodu niezadowolenia z wynagrodzeń		x		xx

Struktura celów

Obszar strategiczny 3 Konkurencyjność, który zajmuje się problematyką przedsiębiorczości, badań, rozwoju, systemu kształcenia jako czynników determinujących konkurencyjność terytorium, ma wyznaczone trzy cele strategiczne:

- **Cel strategiczny 3.1:** Konkurencyjna gospodarka i rozwinięte środowisko biznesowe regionu
- **Cel strategiczny 3.2:** Funkcjonalny, skuteczny i innowacyjny system badawczy regionu
- **Cel strategiczny 3.3:** System kształcenia powiązany z rynkiem pracy

Cel strategiczny 3.1 Konkurencyjna gospodarka i rozwinięte środowisko biznesowe regionu

Cel strategiczny ukierunkowany jest na rozwój całego cyklu koniunkturalnego w regionie. Mowa o wspieraniu przedsiębiorczości, zakładania nowych firm, rozwój współpracy istniejących firm, ich ekspansja, doradztwo, ale także dążenie do przyciągania ciekawych inwestycji o wysokiej wartości dodanej ze środowiska zewnętrznego.

Działanie 3.1.1 Wspieranie i poprawa warunków prowadzenia działalności gospodarczej

Działanie ma na celu przede wszystkim zwiększanie konkurencyjności bazy gospodarczej i rozwój środowiska biznesowego z ukierunkowaniem na nowo zakładane firmy (start-upy), rozwój już istniejących, jak również przyciąganie do regionu kolejnych inwestorów w sektorach o wyższej wartości dodanej. Ponadto obejmuje wspieranie współpracy i tworzenie sieci firm (klastry, platformy technologiczne), organizacji parasolowych (izby, stowarzyszenia) oraz prace koncepcyjne samorządów. Działanie ma na celu także różne usługi dla biznesu, w tym narzędzia promocyjne i marketingowe.

Tabela 23 Przykłady typowych działań

Rodzaj działań		Przykłady działań
a	Ponadregionalny EUWT	▪ Wspieranie działalności gospodarczej z naciskiem na zakładanie nowych przedsiębiorstw (np. coworking) ▪ Wspólne promowanie firm odnoszących sukcesy i ich

		produktów/usług (targi, wystawy, imprezy regionalne) ▪ Wymiana doświadczeń (przykłady dobrych i złych praktyk) ▪ Informowanie przedsiębiorców o możliwościach współpracy w regionie (np. sieć Enterprise Europe Network) ▪ Informowanie przedsiębiorców z wykorzystaniem IT ▪ Koordynowanie zakładania i współpracy klastrów/platform technologicznych/izb gospodarczych w regionie ▪ Koordynowanie szans inwestycyjnych (wspólna prezentacja regionu potencjalnym inwestorom, dbanie o zdobytych inwestorów) ▪ Pośredniczenie w usługach dla biznesu (kształcenie, kompetencje nietechniczne) ▪ Organizacja spotkań zawodowych i interdyscyplinarnych ▪ Połączenie baz danych brownfields i greenfields ▪ Określenie potrzeb przedsiębiorstw ▪ Przyznawanie nagrody Przedsiębiorca roku EUWT
b	Współpraca transgraniczna	▪ Współpraca izb gospodarczych i stowarzyszeń przedsiębiorców ▪ Doradztwo dla nowych i istniejących firm (punkty kontaktowe) ▪ Parowanie oferty transgranicznej i popytu z wykorzystaniem ICT
c	Indywidualne z potencjalnym wpływem transgranicznym	▪ Badanie wykonalności rewitalizacji brownfields na obszarze przygranicznym ▪ Wykorzystanie transgranicznego zasięgu oddziaływania do zwiększenia wydajności firm

Cel strategiczny 3.2 Funkcjonalny, skuteczny i innowacyjny system badawczy regionu

Cel strategiczny koncentruje się na rozwoju organizacji badawczych i działalności innowacyjnej, czyli instytucji zajmujących się badaniami i rozwojem. Mowa nie tylko o wspieraniu własnych prac badawczych, zasobów ludzkich, ale również o internacjonalizacji i transferze wiedzy i technologii. Ważne jest także wsparcie organizacji pośredniczących, typu parki technologiczne, inkubatory przedsiębiorczości, ośrodki kompetencji czy centra transferu technologii. W ramach tego celu ważne jest powiązanie z równoległą koncepcją na lata 2014-2020, jaką jest np. strategia inteligentnej specjalizacji (RIS3) i jej określone cele i priorytetowe dziedziny, kierunki i technologie.

Działanie 3.2.1 Rozwój organizacji badawczych i działalności innowacyjnej

Działanie ma na celu rozwój organizacji badawczych i firm ze strategią wykorzystywania rezultatów badań, które funkcjonują w regionie. Wspierane są również działania samorządów w zakresie planowania strategicznego, wymiany doświadczeń, organizacji imprez, określania potencjału organizacji badawczych i firm w regionie oraz promowania podmiotów, które odniosły sukces. Wsparciu podlegają także działania instytucji pośredniczących, typu inkubatory przedsiębiorczości czy akceleratorzy dla już istniejących firm.

Tabela 24 Przykłady typowych działań

Rodzaj działań		Przykłady działań
a	Ponadregionalny EUWT	▪ Wspieranie współpracy kluczowych graczy (inkubatory, akceleratory) ▪ Wspieranie mobilności międzyregionalnej/międzynarodowej pracowników badawczych ▪ Połączenie (RIS3) innowacyjnych strategii partnerów ESÚS (wspólne projekty) ▪ Organizacja transgranicznych spotkań pracowników badawczych ▪ Wymiana doświadczeń (przykłady dobrych i złych praktyk) ▪ Przyznawanie nagrody Innowacyjna firma / Innowacyjna współpraca EUWT ▪ Wyznaczenie firm badawczych i innowacyjnych
b	Współpraca transgraniczna	▪ Projekty wspólnych badań (zespoły, wykorzystywanie dokonań)
c	Indywidualne z potencjalnym wpływem transgranicznym	▪ Transgraniczny transfer technologii ▪ Konferencje i seminaria o zakresie transgranicznym

Działanie 3.2.2 Współpraca i internacjonalizacja organizacji badawczych i firm innowacyjnych

Działanie ma na celu umocnienie współpracy organizacji badawczych i firm poprzez badania umowne lub wspólne oraz transfer technologii z naciskiem na współpracę międzynarodową i tworzenie sieci w różnych formach. Wspierane są zarówno działania samorządów, jak i innych instytucji pośredniczących, które mogą wspierać współpracę i internacjonalizację organizacji badawczych i firm innowacyjnych w regionie.

Tabela 25 Przykłady typowych działań

Rodzaj działań		Przykłady działań
a	Ponadregionalny EUWT	▪ Koordynowanie współpracy organizacji badawczych i firm innowacyjnych (wspieranie usług transferu technologii; zwiększenie tworzenia wyników badań stosowanych w praktyce) ▪ Wspieranie włączania organizacji badawczych i firm innowacyjnych do klastrów międzynarodowych i platform technologicznych ▪ Wspieranie tworzenia partnerstwa międzynarodowego w celu włączenia organizacji badawczych i firm innowacyjnych do projektów międzynarodowych (Horizon 2020, Cosme, Cel 3 Polityki spójności) ▪ Innowacyjne vouchery w ramach ESÚS ▪ Rozwój instytucji pośredniczących (parki naukowo-techniczne, centra transferu technologii)
b	Współpraca transgraniczna	▪ Projekty współpracy transgranicznej organizacji badawczych w zakresie kształcenia i badań
c	Indywidualne z potencjalnym	▪ Transgraniczny transfer technologii ▪ Konferencje i seminaria o zakresie transgranicznym

wpływem transgranicznym	

Cel strategiczny 3.3 System kształcenia powiązany z rynkiem pracy

Cel strategiczny koncentruje się przede wszystkim na rozwoju kształcenia przedszkolnego, początkowego i późniejszego na odpowiednim poziomie. Wspierana jest współpraca placówek oświatowych z pracodawcami i pozostałymi instytucjami rynku pracy (łącznie popytu i oferty rynku pracy, poradnictwo zawodowe). W kontekście czesko-polskim należy wspierać działania promujące naukę języka czeskiego i polskiego.

Działanie 3.3.1 Poprawa kształcenia i zatrudnienia wśród mieszkańców regionu

Działanie ma na celu współpracę i rozwój placówek oświatowych w regionie z naciskiem na przygotowanie językowe i dostosowanie się do wymogów rynku pracy. W zakresie rynku pracy działanie ma na celu intensyfikację współpracy placówek oświatowych z firmami, współpracę podmiotów rynku pracy oraz prace koncepcyjne w zakresie dalszego kształcenia.

Tabela 26 Przykłady typowych działań

Rodzaj działań		Przykłady działań
a	Ponadregionalny EUWT	▪ Współpraca podmiotów rynku pracy (np. sieć doradców EURES, punkty kontaktowe dla przedsiębiorców, urzędy pracy) ▪ Wspólne promowanie kierunków kształcenia (np. technicznych i przyrodniczych) w szkołach średnich i wyższych ▪ Eliminowanie bariery językowej w regionie (nauka języków, staże, stypendia zagraniczne) ▪ Współpraca placówek oświatowych wszystkich stopni (Erasmus, Leonardo da Vinci, nowe wspólne kierunki kształcenia i projekty) ▪ Współpraca placówek oświatowych i firm (staże w firmach, praktyczna nauka, tematy prac zaliczeniowych, kampanie informacyjne, zachęta do bycia przedsiębiorczym, doradztwo zawodowe) ▪ Stworzenie wspólnej koncepcji dalszego kształcenia i efektywnego wejścia na rynek pracy
b	Współpraca transgraniczna	▪ Projekty edukacyjne skoncentrowane na terenach przygranicznych ▪ Transgraniczna edukacja ekologiczna i uświadamianie
c	Indywidualne z potencjalnym wpływem transgranicznym	▪ Szkolenia pracowników zagranicznych w zakresie prawa pracy kraju wykonywania pracy

4.8 Strategiczny obszar współpracy 4 Usługi publiczne i partnerstwo

Strategia ogólna

Strategia ogólna do osiągnięcia celów strategicznego obszaru współpracy Usługi publiczne i partnerstwo wynika z propozycji eksperckiej kompleksowej analizy SWOT, opierającej się na częściowych analizach SWOT dla czeskiego i polskiego terytorium projektu, z konkretnych kwestii problematycznych i stworzenia mapy potrzeb kluczowych graczy. W ramach takiego podejścia stworzono macierz zbieżności, pokazującą stosunek proponowanego drzewa celów i kompleksowej analizy SWOT. Siłę zbieżności oceniano w skali 0 (x) – słaby związek, 1 (x) – średni związek oraz 2 (xx) – silny związek. W podsumowaniu siły powiązań macierz stała się główną podstawą do stworzenia strategii ogólnej. Strategia ogólna określa główny kierunek strategicznego obszaru współpracy Usługi publiczne i partnerstwo w celu realizacji jej celów strategicznych. Na podstawie powyższych danych określono strategię ogólną (S-O), której treścią jest wzmacnianie silnych stron regionu w celu wykorzystania istniejących lub potencjalnych szans.

Tabela 27 Projekt ogólnej strategii strategicznych obszarów współpracy

	Mocne strony - S	Słabe strony - W
Szanse - O	<u>strategia SO</u> 2 Infrastruktura i środowisko naturalne 3 Konkurencyjność 4 Usługi publiczne i partnerstwo	<u>strategia WO</u> 1 Turystyka i rekreacja
Zagrożenia - T	<u>strategia ST</u>	<u>strategia WT</u>

Ważnym pozytywnym aspektem są dobrze rozwinięte sieci usług publicznych, jak gęsta sieć szkół podstawowych i średnich, istnienie kilku regionalnych uniwersytetów z bogatą ofertą kierunkową czy działająca sieć zakładów opieki zdrowotnej w całym regionie, w tym obecność wysokospecjalistycznych ośrodków medycznych. Region jest w dużej części pokryty stowarzyszeniami gmin, lokalnymi grupami działania i działającymi euroregionami. Jednocześnie należy dostrzegać, wykorzystywać i realizować potencjalne szanse rozwoju, polegające na wykorzystywaniu potencjału naukowo-badawczego uniwersytetów, w tym współpracę międzynarodową i rozwój współpracy transgranicznej pomiędzy gminami a podmiotami świadczącymi usługi publiczne.

Tabela 28 Skumulowana siła powiązań pomiędzy celami strategicznymi a SWOT

	S	W	O	T
Cel strategiczny 4.1 Wysokiej jakości usługi publiczne i działający system eliminacji zagrożeń	11	7	3	2
Cel strategiczny 4.2 Skoordynowany rozwój regionu	25	18	18	15

Tabela 29 Skumulowana siła powiązań pomiędzy działaniami a SWOT

	S	W	O	T
Działanie 4.1.1 Poprawa zdrowia publicznego i integracji społecznej	8	6	1	2
Działanie 4.1.2 Poprawa zapobiegania zagrożeniom i poprawa bezpieczeństwa w regionie	3	1	2	0
Działanie 4.2.1 Efektywna administracja publiczna i zarządzanie regionem	10	10	9	11
Działanie 4.2.2 Rozwój współpracy i wspieranie doradztwa	15	8	9	4

Tabela 30 Macierz zbieżności elementów analizy SWOT i działań strategicznego obszaru współpracy 4

xx silny związek, x średni związek, - słaby związek	Działanie 4.1.1 Poprawa zdrowia publicznego i integracji społecznej	Działanie 4.1.2 Poprawa zapobiegania zagrożeniom i poprawa bezpieczeństwa w regionie	Działanie 4.2.1 Efektywna administracja publiczna i zarządzanie regionem	Działanie 4.2.2 Rozwój współpracy i wspieranie doradztwa
MOCNE STRONY				
Istnienie dwóch funkcjonalnych Euroregionów				xx
Terytorium w dużej części pokryte DOG i LGD z doświadczeniem w zarządzaniu projektami			x	xx
Wysoka długość życia	xx			
Wysokie zatrudnienie w przemyśle przetwórczym				
Wysoka liczba podmiotów gospodarczych w przemyśle, budownictwie				
Wysoka liczba podmiotów gospodarczych w sektorze kultury, rozrywki i rekreacji				
Istnienie podmiotów pośredniczących w B+R w regionie			x	
Rosnąca liczba stanowisk ds. badań i rozwoju				
Realizacja znaczących infrastrukturalnych projektów B+R				

Koncepcyjne podejście samorządów do rozwoju regionalnych systemów badań i innowacji			x	x
Szczególnie atrakcyjne turystycznie tereny górskie niemal w całym regionie przygranicznym				
Istnienie ważnych ośrodków uzdrowiskowych ze specjalistyczną opieką				
Duży ruch turystyczny			x	xx
Liczba zabytków kulturowych i historycznych w całym regionie przygranicznym				
Zmniejszenie emisji w regionie				
Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych, zwiększenie liczby OŚ				
Zwiększenie liczby mieszkańców podłączonych do wodociągów publicznych				
Wysoka ochrona legislacyjna terenu, w tym KPN i NATURA 2000				
Gęsta sieć drogowa i kolejowa na monitorowanym obszarze				
Dobrze działające i stale rozwijające się zintegrowane systemy transportowe w krajach			xx	xx
Sieci transportowe TEN-T przebiegające przez region				
Istnienie międzynarodowego lotniska publicznego w Pardubicach				
Gęsta sieć szkół podstawowych i średnich			x	x
Istnienie kilku regionalnych uniwersytetów z bogatą ofertą kierunkową				
Działająca sieć zakładów opieki zdrowotnej w całym regionie	xx	x	x	x
Obecność wysokospecjalistycznych ośrodków medycznych	xx			
Niższa liczba hospitalizowanych po stronie polskiej	xx			
Profesjonalny zintegrowany system ratownictwa		xx	xx	
Stosunkowo wysoka skuteczność realizacji projektów w ramach POWT RCz – RP, oś priorytetowa 3				xx
Korzyścią stworzenia EUWT będzie łatwiejsze tworzenie wspólnych projektów, prezentacji				xx

xx silny związek, x średni związek, - słaby związek	Działanie 4.1.1 Poprawa zdrowia publicznego i integracji społecznej	Działanie 4.1.2 Poprawa zapobiegania zagrożeniom i poprawa bezpieczeństwa w regionie	Działanie 4.2.1 Efektywna administracja publiczna i zarządzanie regionem	Działanie 4.2.2 Rozwój współpracy i wspieranie doradztwa
SŁABE STRONY				
Znaczne odległości i różnice historyczno-kulturowe skrajnych części regionu				xx
Stale widoczne dziedzictwo wysiedlonego pogranicza w dziedzinie integralności kulturowej i wspólnoty			x	xx
Bardzo nierównomierna struktura osadnicza i działalność gospodarcza w subregionach przygranicznych				
Rozdrobniona struktura osadnicza			xx	
Nieznaczna liczba mieszkańców z wykształceniem wyższym				
Stopa zarejestrowanego bezrobocia powyżej średniego poziomu RCz (z wyjątkiem Kraju Kralowohradeckiego) dla czeskiej części regionu oraz powyżej poziomu bezrobocia Województwa Dolnośląskiego w przypadku podregionu jeleniogórskiego i wałbrzyskiego				
Niewystarczająca spójność sfery badań i wdrożeń				

Niskie całkowite wydatki na badania i rozwój w stosunku do innych krajów				
Niska liczba pracowników w sektorze badań i rozwoju w stosunku do innych krajów				
Słabe komercyjne wykorzystanie wyników badań i rozwoju				
Zależność eksportowa regionu od krajów UE (w większości Niemcy)				
Dysproporcje przestrzenne i sezonowe w natężeniu ruchu turystycznego			x	
Słabo rozwinięta turystyka w południowych częściach regionu				xx
Brak sieci obiektów zakwaterowania najwyższej kategorii i obowiązkowej standaryzacji tychże obiektów				
Wysoka produkcja odpadów komunalnych i odpadów komercyjnych				
Brak infrastruktury szkieletowej wyższego rzędu ograniczający dostępność transportową (D11, R35)			xx	
Niezadawalający stan techniczny regionalnej sieci drogowej i kolejowej				
Niewystarczające usługi transportowe na obszarach przygranicznych			xx	
Górzysty charakter obszarów przygranicznych ograniczający rozwój infrastruktury transportowej				
Niska liczba mieszkańców potrafiących obsługiwać komputer				
Nierównomierny zasięg usług socjalnych w regionie	xx	x	x	
Brak środków finansowych i niewystarczające możliwości placówek usług socjalnych	xx			
Trudna sytuacja osób w wieku średnim na rynku pracy, prowadząca do wysokiej liczby ubiegających się o wcześniejszą emeryturę	xx		x	
Praca EUWT wymaga aktywnego działania członków oraz środków finansowych				xx

xx silny związek, x średni związek, - słaby związek	Działanie 4.1.1 Poprawa zdrowia publicznego i integracji społecznej	Działanie 4.1.2 Poprawa zapobiegania zagrożeniom i poprawa bezpieczeństwa w regionie	Działanie 4.2.1 Efektywna administracja publiczna i zarządzanie regionem	Działanie 4.2.2 Rozwój współpracy i wspieranie doradztwa
SZANSE				
Poprawa struktury wykształcenia mieszkańców				
Zwiększanie zatrudnienia w sektorach wymagających specjalistycznej wiedzy				
Rozwój małych i średnich przedsiębiorstw w słabszych gospodarczo obszarach regionu			x	xx
Dalszy rozwój sektora akademickiego z kierunkami przyrodniczymi i technicznymi				
Ścisła współpraca sektora badań i wdrożeń				
Przyciągnięcie pracowników naukowych z zewnątrz do regionu				
Wspieranie realizacji krajowych (zagranicznych) inwestycji w regionie			xx	
Konkurencyjny eksport do miejsc poza UE				
Zwiększone zapotrzebowanie na innowacje firm i administracji publicznej			xx	
Współpraca marketingowa i tworzenie wspólnych produktów turystycznych				xx
Rozwój alternatywnych form turystyki				xx

Wzrost liczby obszarów chronionych (MZCHÚ)				
Rozwój transportu transgranicznego dzięki przystąpieniu obu krajów do strefy Schengen				
Dostęp do międzynarodowych korytarzy transportowych zwiększy atrakcyjność całego terytorium				
Rozwój alternatywnych i niezmotoryzowanych form transportu				
Rozwój współpracy w ramach zintegrowanego systemu ratownictwa		xx	x	
Wykorzystanie funduszy europejskich na realizację transgranicznych projektów transportowych			x	xx
Wykorzystanie potencjału naukowo-badawczego uniwersytetów, w tym współpracy międzynarodowej				
Rozwój współpracy transgranicznej pomiędzy gminami i podmiotami świadczącymi usługi dla ludności	x		xx	x

xx silny związek, x średni związek, - słaby związek	Działanie 4.1.1 Poprawa zdrowia publicznego i integracji społecznej	Działanie 4.1.2 Poprawa zapobiegania zagrożeniom i poprawa bezpieczeństwa w regionie	Działanie 4.2.1 Efektywna administracja publiczna i zarządzanie regionem	Działanie 4.2.2 Rozwój współpracy i wspieranie doradztwa
ZAGROŻENIA				
Coraz bardziej peryferyjny charakter regionów przygranicznych dotkniętych problemami strukturalnymi			x	xx
Pogorszenie się struktury wiekowej mieszkańców. Demograficzne starzenie się ludności				
Coraz niższy udział mieszkańców aktywnych ekonomicznie (z wyjątkiem Kraju Libereckiego)				
Wzrost zatrudnienia w sektorach o niskiej wartości dodanej				
Ciągła niezgodność pomiędzy wymogami rynku pracy a ofertą wykwalifikowanej siły roboczej			xx	
Niestabilność zewnętrznego środowiska makroekonomicznego i rynków finansowych				
Odptyw wykwalifikowanych pracowników (przede wszystkim z sektora badań) do szybciej rozwijających się krajów			x	
Spadek popytu zagranicznego na eksport z regionu				
Wzrost konkurencyjności innych środkowoeuropejskich atrakcyjnych turystycznie miejsc				xx
Niezmiennie wysokie obciążenie emisją podstawowych zanieczyszczeń w Kraju Pardubickim (SO ₂ , CO, NO _x i zanieczyszczenia stałe)				
Problematyczny rozwój gmin na obszarach z regulowaną prawnie ochroną przyrody				
Opóźnianie przyłączenia regionu do korytarzy międzynarodowych			x	
Spadek znaczenia kolejowego transportu osobowego i towarowego				
Pogorszenie się jakości środowiska na skutek transportu samochodowego				
Brak środków publicznych na rozwój transportu			xx	
Zmniejszenie przychodów budżetów lokalnych w zależności od ogólnokrajowej sytuacji gospodarczej			xx	
Konieczna poprawa efektywności sieci szkół na skutek niekorzystnej sytuacji demograficznej			x	

Odpiływ lekarzy i personelu medycznego z powodu niezadowolenia z wynagrodzeń	xx		x	

Struktura celów

Obszar strategiczny 4 Usługi dla ludności i partnerstwo, który zajmuje się problematyką usług dla ludności, zapobieganiem zagrożeniom, efektywną administracją publiczną i wspieraniem współpracy, ma wyznaczona dwa cele strategiczne:

- **Cel strategiczny 4.1:** Wysokiej jakości usługi publiczne i działający system eliminacji zagrożeń
- **Cel strategiczny 4.2:** Skoordynowany rozwój regionu

Cel strategiczny 4.1 Wysokiej jakości usługi publiczne i działający system eliminacji zagrożeń

Cel strategiczny jest ukierunkowany na poprawę zdrowia publicznego, wspieranie usług medycznych i socjalnych, w tym współdziałanie odpowiednich organizacji. Ponadto także na rozwój usług promujących integrację społeczną przede wszystkim grup defaworyzowanych. Wielki potencjał ma dalszy rozwój współpracy w zakresie zapobiegania zagrożeniom i zjawiskom socjopatologicznym, zarządzania kryzysowego i jego poszczególnych elementów.

Działanie 4.1.1 Poprawa zdrowia publicznego i integracji społecznej

Działanie ma na celu koordynację i współpracę przy świadczeniu usług medycznych i socjalnych w regionie, a w rozwoju tych usług wspiera sektor publiczny, non-profit i biznesowy, a przede wszystkim ich wzajemną współpracę. W zakresie integracji społecznej działanie ma na celu głównie włączanie grup wykluczonych społecznie i zagrożonych do społeczności oraz ich wzajemną współpracę po obu stronach granicy.

Tabela 31 Przykłady typowych działań

Rodzaj działań		Przykłady działań
a	Ponadregionalny EUWT	▪ Koordynowanie usług medycznych i socjalnych ▪ Określenie/analiza podmiotów świadczących usługi medyczne i socjalne ▪ Konferencje, seminaria, wymiana doświadczeń w zakresie zdrowia publicznego i integracji ▪ Wspólna strategia/koncepcja integracji wykluczonych i zagrożonych grup mieszkańców ▪ Promowanie przedsiębiorczości społecznej ▪ Prace koncepcyjne w zakresie integracji społecznej i zdrowia mieszkańców ▪ Współpraca instytucji w zakresie rozwoju technologii komunikacyjnych i informacyjnych w dziedzinie usług medycznych i socjalnych
b	Współpraca transgraniczna	▪ Integracja wykluczonych grup mieszkańców, eliminowanie dyskryminacji

		▪ Wspólne spotkania/pobyty grup wykluczonych społecznie ▪ Współpraca sektora non-profit w zakresie usług socjalnych i medycznych
c	Indywidualne z potencjalnym wpływem transgranicznym	▪ Poprawa jakości podstawowych usług medycznych i socjalnych ▪ Wspieranie sektora non-profit w zapobieganiu wykluczeniu społecznemu i walce z ubóstwem

Działanie 4.1.2 Poprawa zapobiegania zagrożeniom i poprawa bezpieczeństwa w regionie

Działanie ma na celu koordynowanie i poprawę jakości działania systemu ratownictwa i systemu bezpieczeństwa w celu usprawnienia i przyspieszenia możliwości interwencji poszczególnych elementów systemu ratownictwa. Ponadto działanie ma na celu współpracę w zakresie zarządzania kryzysowego, w tym zapobiegania klęskom żywiołowym i wypadkom oraz zapobiegania zagrożeniom społecznym, w tym społecznym zjawiskom patologicznym oraz w zakresie ich zintegrowanego planowaniu i rozwiązywania.

Tabela 32 Przykłady typowych działań

Rodzaj działań		Przykłady działań
a	Ponadregionalny EUWT	▪ Koordynowanie działań sił bezpieczeństwa i służb ratunkowych ▪ Konferencje, seminaria, wymiana doświadczeń w zakresie bezpieczeństwa i zapobiegania zagrożeniom ▪ Integracja służb ratunkowych i sił bezpieczeństwa ▪ Kompatybilność wyposażenia technicznego i systemów informacyjnych sił bezpieczeństwa i służb ratowniczych ▪ Stworzenie wspólnej koncepcji/strategii systemu ratownictwa i zapobiegania ▪ Analiza/badania zapobiegania zagrożeniom ▪ Analiza/badania społecznych zjawisk patologicznych ▪ Monitoring stanu bezpieczeństwa na obszarach przygranicznych ▪ Działania uświadamiające i informacyjne dla ludności
b	Współpraca transgraniczna	▪ Wspólne działania/ćwiczenia/zawody sił bezpieczeństwa i służb ratowniczych ▪ Językowe i zawodowe akcje edukacyjne pracowników sił bezpieczeństwa i służb ratunkowych ▪ Współpraca sektora non-profit/biznesowego/publicznego w zakresie eliminowania społecznych zjawisk patologicznych
c	Indywidualne z potencjalnym wpływem transgranicznym	▪ Wyposażenie techniczne sił bezpieczeństwa i służb ratunkowych ▪ Systemy kamerowe ▪ Poprawa systemu alarmowego i systemu ostrzegania ▪ Zapobieganie powodziom ▪ Zapobiegania awariom i klęskom żywiołowym

Cel strategiczny 4.2 Skoordynowany rozwój regionu

Samorządy tworzą własne ramy działania dla funkcjonowania wszystkich pozostałych podmiotów w regionie. Dlatego należy zwiększać efektywność pracy samorządów oraz poprawiać jakość zasobów ludzkich w tym zakresie. Ważnym krokiem do lepszego działania samorządów jest również efektywne i przejrzyste finansowanie publiczne, w tym korzystanie z dotacji. Istotna jest poprawa współpracy transgranicznej podmiotów regionalnych oraz wykorzystanie partnerstwa do wymiany doświadczeń. Różne rodzaje regionów, występujące na monitorowanym terytorium, wymagają różnego podejścia koncepcyjnego w kwestii ich rozwoju, dlatego konieczne jest umocnienie i poprawa jakości planowania strategicznego i przestrzennego.

Działanie 4.2.1 Efektywna administracja publiczna i zarządzanie regionem

Działanie ma na celu rozwój i współpracę regionalnych podmiotów administracji państwowej i samorządów, które sprawują władzę w regionie, w tym planowanie i zarządzanie przestrzenne i strategiczne. Nacisk zostanie położony na zrównoważony rozwój wszystkich typów regionów.

Tabela 33 Przykłady typowych działań

Rodzaj działań		Przykłady działań
a	Ponadregionalny EUWT	▪ Wspieranie współpracy systemowej i programowej podmiotów administracji publicznej ▪ Rozwój zasobów ludzkich w administracji publicznej i dalsze kształcenie (szkolenia, seminaria, staże etc.) ▪ Koordynowanie i współpraca w zakresie planowania i zarządzania przestrzennego i strategicznego ▪ Opracowanie odpowiednich dokumentów (analitycznych, koncepcyjnych, prawnych, legislacyjnych etc.)
b	Współpraca transgraniczna	▪ Wymiana doświadczeń i wzajemne przekazywanie informacji pomiędzy podmiotami administracji publicznej ▪ Rozwój zasobów ludzkich w administracji publicznej i dalsze kształcenie (szkolenia, seminaria, staże etc.) ▪ Koordynowanie i współpraca w zakresie planowania i zarządzania przestrzennego i strategicznego
c	Indywidualne z potencjalnym wpływem transgranicznym	▪ Rozwój komputeryzacji i wykorzystanie ICT w administracji publicznej (e-government) ▪ Wymiana doświadczeń i wzajemne przekazywanie informacji pomiędzy podmiotami administracji publicznej

Działanie 4.2.2 Rozwój współpracy i wspieranie doradztwa

Działanie ma na celu współpracę wszystkich podmiotów regionalnych z naciskiem na powiązania transgraniczne i wzajemną wymianę doświadczeń. Należy również zapewnić pracę EUWT, który będzie realizować działania koordynacyjne i doradcze w regionie.

Tabela 34 Przykłady typowych działań

Rodzaj działań		Przykłady działań
a	Ponadregionalny EUWT	▪ Zapewnienie działania i pomocy technicznej dla EUWT ▪ Wsparcie w zakresie przygotowania i realizacji wspólnych projektów

		▪ Wymiana informacji i doświadczeń, przykłady dobrych praktyk ▪ Organizacja konferencji, seminariów, warsztatów itp. ▪ Praca transgranicznych komitetów zawodowych i politycznych ▪ Definicja wspólnych priorytetów rozwojowych i ich realizacja ▪ Zapewnienie monitoringu i oceny realizowanych działań ▪ Rozwój wszechstronnej współpracy i budowanie sieci partnerskich
b	Współpraca transgraniczna	▪ Wymiana informacji i doświadczeń, przykłady dobrych praktyk ▪ Organizacja konferencji, seminariów, warsztatów itp. ▪ Praca transgranicznych komitetów zawodowych i politycznych ▪ Definicja wspólnych priorytetów rozwojowych i ich realizacja ▪ Rozwój wszechstronnej współpracy i budowanie sieci partnerskich
c	Indywidualne z potencjalnym wpływem transgranicznym	▪ Organizacja konferencji, seminariów, warsztatów itp. ▪ Rozwój wszechstronnej współpracy i budowanie sieci partnerskich

5 Wdrożenie i monitoring

Wdrożenie strategii zapewnią plany działania, zawierające zbiór konkretnych działań i projektów, które mogą przyczynić się do realizacji celów strategii. Plan działania ma formę fiszek projektowych. Ciągłe monitorowanie realizacji celów strategii i projektów planu działania będzie realizować zespół złożony z przedstawicieli partnerów projektu. Zespół ten będzie spotykał się regularnie i będzie składał raport partnerom projektu. Aktualizacja planu działania będzie odbywać się w odstępach czasowych inicjowanych przez zespół wdrożeniowy. Załączony plan działania będzie musiał zostać zaktualizowany w roku 2015, gdy znane będą konkretne warunki finansowania współpracy międzynarodowej z funduszy Unii Europejskiej.

Monitoring realizacji strategii będzie opierał się przede wszystkim na monitoringu zrealizowanych działań i projektów, włączonych do planu działania strategii. Jako informacje dodatkowe o wpływie strategii na region mogą być w ujęciu rocznym monitorowane wybrane kontekstowe wskaźniki statystyczne na poziomie NUTS III, które były już analizowane w dwóch wstępnych analizach społeczno-ekonomicznych.

6 Wykaz skrótów i tabel

OŚ	Oczyszczalnia ścieków
RCz	Republika Czeska
DOG	Dobrowolne stowarzyszenie gmin
EUWT	Europejskie Ugrupowanie Współpracy Terytorialnej
UE	Unia Europejska
EURES	EUROpean Employment Services – Europejskie Służby Zatrudnienia
ICT	Technologie informacyjne i komunikacyjne
KPN	Karkonoski Park Narodowy
LGD	Lokalna Grupa Działania
OP	Program Operacyjny Unii Europejskiej
POWT RCz – RP	Program Operacyjny Współpracy Transgranicznej Republika Czeska – Rzeczpospolita Polska
OZE	Odnawialne źródła energii
PL	Polska
RIS3	Strategia inteligentnej specjalizacji
SWOT	Strengths, weaknesses, opportunities, threats
TEN-T	Trans-European Transport networks – Transeuropejska sieć transportowa
B+R	Badania i rozwój

Tabela 1 Projekt ogólnej strategii strategicznych obszarów współpracy.....	16
Tabela 2 Skumulowana siła powiązań pomiędzy celami strategicznymi a SWOT.....	17
Tabela 3 Skumulowana siła powiązań pomiędzy działaniami a SWOT	17
Tabela 4 Macierz zbieżności elementów analizy SWOT i działań strategicznego obszaru współpracy 1	17
Tabela 5 Przykłady typowych działań.....	21
Tabela 6 Przykłady typowych działań.....	22
Tabela 7 Przykłady typowych działań.....	23
Tabela 8 Przykłady typowych działań.....	23
Tabela 9 Przykłady typowych działań	24
Tabela 10 Projekt ogólnej strategii strategicznych obszarów współpracy.....	25
Tabela 11 Skumulowana siła powiązań pomiędzy celami strategicznymi a SWOT.....	26
Tabela 12 Skumulowana siła powiązań pomiędzy działaniami a SWOT	26
Tabela 13 Macierz zbieżności elementów analizy SWOT i działań strategicznego obszaru współpracy 2	26

Tabela 14 Przykłady typowych działań.....	30
Tabela 15 Przykłady typowych działań	31
Tabela 16 Przykłady typowych działań	31
Tabela 17 Przykłady typowych działań	32
Tabela 18 Przykłady typowych działań	33
Tabela 19 Projekt ogólnej strategii strategicznych obszarów współpracy.....	35
Tabela 20 Skumulowana siła powiązań pomiędzy celami strategicznymi a SWOT.....	36
Tabela 21 Skumulowana siła powiązań pomiędzy działaniami a SWOT	36
Tabela 22 Macierz zbieżności elementów analizy SWOT i działań strategicznego obszaru współpracy 3	36
Tabela 23 Przykłady typowych działań	40
Tabela 24 Przykłady typowych działań	42
Tabela 25 Przykłady typowych działań	42
Tabela 26 Przykłady typowych działań	43
Tabela 27 Projekt ogólnej strategii strategicznych obszarów współpracy.....	44
Tabela 28 Skumulowana siła powiązań pomiędzy celami strategicznymi a SWOT.....	45
Tabela 29 Skumulowana siła powiązań pomiędzy działaniami a SWOT	45
Tabela 30 Macierz zbieżności elementów analizy SWOT i działań strategicznego obszaru współpracy 4	45
Tabela 31 Przykłady typowych działań	49
Tabela 32 Przykłady typowych działań	50
Tabela 33 Przykłady typowych działań	51
Tabela 34 Przykłady typowych działań	51

7 Załącznik nr 1 Część analityczna czeskiego terytorium projektu

8 Załącznik nr 2 Część analityczna polskiego terytorium projektu

9 Załącznik nr 3 Plan działania

10 Załącznik nr 4 Metodyka typowych działań

Rodzaj działań	Przykłady działań
a Ponadregionalny EUWT	Działania o znaczeniu ponadregionalnym, z wpływem na całe terytorium EUWT, realizowane przez EUWT (jego członków) lub EUWT we współpracy z kluczowymi graczami na danym obszarze. Działania skupiają się minimum na następujących pracach: · Koordynowanie działań na danym obszarze o Stworzenie koncepcji EUWT o Wdrożenie istniejących koncepcji partnerów za pośrednictwem EUWT o Projekty wdrożone przez EUWT (dla członków EUWT lub dla grupy docelowej/kluczowych graczy na danym obszarze) o Projekty wdrożone przez EUWT wspólnie z pozostałymi kluczowymi graczami na danym obszarze (projekty ukierunkowane na obszary wspólne dla EUWT i grup docelowych) · Organizacja imprez (eventów) na danym obszarze w celu zwiększenia współpracy i wymiany przykładów dobrych/złych praktyk partnerów EUWT (+ kluczowych graczy w regionie) · Rozpowszechnianie informacji na danym obszarze w regionie (szukanie partnerów, działalność legislacyjna, szanse na międzynarodowe dotacje) · Promowanie EUWT jako całości na danym obszarze · współpraca z pozostałymi EUWT Przekrojowo: wykorzystywanie IT (portale, wymiana informacji, marketing, informowanie kluczowych graczy w regionie)

b	Współpraca transgraniczna	Klasyczne projekty transgraniczne z partnerami po obu stronach granicy. W nawiązaniu do priorytetów OP Współpracy Transgranicznej RCz – RP.
c	Indywidualne z potencjalnym wpływem transgranicznym	Indywidualne projekty po jednej stronie granicy, bez partnera z drugiego kraju, ale z potencjalnym wpływem na drugą stronę granicy.